O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

O'zMTDP

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Milliy tiklanish

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2004 yil, 30 iyul, juma

12 (293) son

Сўз партия етакчиларига

БИЗ КЎЗЛАГАН МАНЗИЛ

Ҳамма замонларда ҳам зиёлилар халқни ўз ортидан бошловчи, элнинг кўрар кўзи, айтар сўзи бўлганлар.

«Маънавиятимизнинг келгуси асрдаги шакл-шамойили, мазмун-моҳияти, таянч нуқталари ва тараққиёт уфқларини белгилаш, унинг тамойилларини ишлаб чиқиш, аввало, жамиятшунос олимлар, барча зиёлиларимизнинг вазифасидир». Бу юртбошимизнинг зиёлиларга қарата айтганлари.

Ҳар бир жамиятнинг тараққиёт даражаси ундаги зиёлиларнинг фаоллиги ва улар амалга оширган ишлар билан белгиланади. Шу маънода ўз атрофида ижодкорлар, зиёлиларни бирлаштирган Ўз МТДП Сирдарё вилояти кенгаши фаолияти ҳақида икки оғиз тўхталмоқчиман.

1995 йил июн ойида ташкил бўлган партиянинг вилоят Кенгашига дастлаб йирик адабиётшунос олим, фазилатли инсон, профессор Акрам Каттабеков раҳбарлик қилганлар. У киши вилоятдаги зиёлиларнинг қаймоғини партия атрофига жойлаштирди. Жуда катта ғайрат билан иш бошлади, эсда қоладиган тадбирларга бош-қош бўлди. Маданий-маърифий ишларни устувор йўналиш ҳисоблаб, шу йўлда саъй-ҳаракатлар қилди, бироқ, машъум ўлим бу жонкуяр, фидойи инсонни орамиздан олиб кетди.

Чин маънодаги зиёли инсон бошлаган ишни унинг издошлари давом эттиришаётир.

Жойлардаги партия ташкилотларимиз кенг омма орасида фаол иш олиб бораётир. Айниқса, Ховос тумани партия ташкилоти етакчиси, вилоят халқ депутати Абдураззоқ Ўсаровнинг омма орасида олиб бораётган ишлари диққатга сазовордир. У ҳамиша эл орасида кўпчиликка ибрат. Шунинг учун бўлса керак, бу тумандан партиямиз аъзолари ва хайрихоҳларининг сони ортиб бораяпти. Яқинда бўлиб ўтган тадбирларнинг бирида туманда 110 нафар янги аъзоларга билетлар тарқатилди.

Партиянинг фаол аъзоларидан Фичрат Кулиев йўл-йўриқлари, жўяли таклифлари билан ишларимизнинг янада жонланишини таъминлаяпти.

Партиямизга энг истеъдодли, жонкуяр журналистлар ҳам аъзо. Вилоят телерадиокомпанияси раиси Илёс Қувондиқов, тележурналист Зебо Ҳайдаровалар энг таъсирчан куч — телевидение орқали омма орасида ҳуқуқий демократик жамият қуриш йўлида партиямиз сафида ибратли ишлар қилишаяпти.

Партиямизнинг фаол аёлларидан бири Мавлуда Хусаинова. У вилоят миқёсида миллий урф-одатлар, қадриятлар, миллий ифтихор, шарқона, ўзбекона маданият мавзуидаги кўплаб тадбирларга бош-қош бўлаяпти.

Гулистон шаҳар ташкилоти етакчиси Йўлдош Норбўтаев жуда ташкилотчи инсон. Одамлар қалбига йўл топа олади. Шаҳар истироҳат боғида бўлиб ўтган қизиқарли тадбирда янги аъзолардан 36 нафарига аъзолик билетлари тантанали топширилди.

ЎзМТДП Кенгаши таниқли адиблар, шоирлар, зиёлилар билан мустаҳкам алоқада. Улар билан тез-тез учрашувлар, суҳбатлар уюштираяпмиз. Жумладан, Гулистон шаҳрида Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ шоири

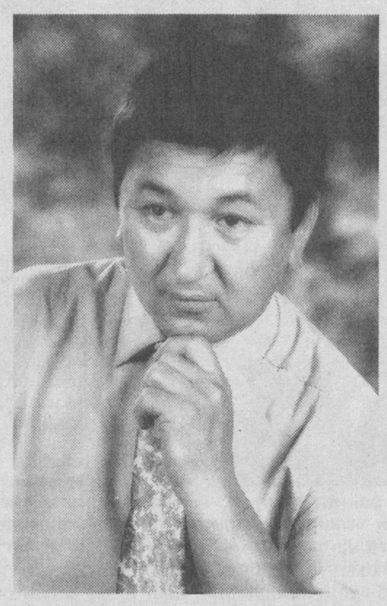

Эркин Воҳидов, Гулистон Давлат Университетида Ўзбекистон халқ ёзувчиси Неъмат Аминов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналистлар Ашурали Жўраев, Хуршид Дўстмуҳаммад, Оқолтин туманида Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Хошимов, Иброҳим Ғафуров, Абдуғафур Расулов, Ховос тумани Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Хожиева, Шарифа Салимовалар билан бўлган учрашувлар шулар жумласидандир. Бундай учрашувлар дилдан суҳбатга, дўстона мулоқотга, ҳамфикрликка айланиб кетаётир. Партиямиз фаоллари асосан зиёлилар бўлганликлари учун ҳам омма руҳиятини кўтаришга, уларда келажакка ишонч, эртанги кунга бўлган ёруғ умидларни яна ҳам ёлқинлантиришга хизмат қилмоқдалар.

Партиямиз фаоллари ўта камтарин инсонлар. Уларнинг ҳар бири ўз хизмат жойларида партиямиз илгари сурган ғояларни амалий ишлари билан тарғиб қилмоқдалар. Республика шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш маркази Сирдарё вилоят филиали директори, медицина фанлари доктори, профессор Ҳотам Нишонов ана шундай фаолларимиздан. Бу инсоннинг ташаббуси билан партиямиз фаоллари тез-тез «Меҳрибонлик уйи»да бўлиб туришади. Ҳотам Нишоновнинг эса, бир оёғи ҳамиша ўша болажонлар истиқомат қилаётган масканда. Ҳали озиқ-овқат, ҳали дори-дармон билан ёрдам беради, уларнинг саломатлиги учун қайғуради. Ўз МТДП вилоят Кенгаши раҳбари ўринбосари сифатида туманларда бўлади. Партияга ибратли, чин маънода зиёли инсонларни жалб этади. Бундай фаолларимиз жуда кўп.

Шербўта Хамадонов ва Абдураҳмон Пирматов нефт маҳсулотлари корхонаси раҳбарлари. Ёш, ғайратли. Шаҳар ва туманда хайрли ишларга бошқош.

Сирдарёлик шоира Баҳор Холбекованинг ижодий кечасини ўтказишга ҳам Ўз МТДП вилоят Кенгаши табашшускор бўлди. Кечада пойтахтдан адабиётшунос олим, Олий Мажлис депутати Иброҳим Ғофуров, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Эркин Аъзамлар иштирок этдилар. Режамизда бу каби тадбирлар кўп. Айни чоғда сайловолди ишлари қизғин тус олган. Куни кеча Сирдарё вилоят судлар Департаментида бўлиб ўтган сайловолди давра суҳбатида бўлажак сайловлар, уларга тайёргарлик, бу сайловнинг олдингиларидан фарқи масалаларида қизғин баҳс-мунозаралар бўлди.

Ишлайман, юртимнинг равнақига, элимнинг фаровонлиги, камолотига ҳисса қўшаман, деган одамнинг чин маънода ишлаш гали келди. Янгича ҳаётга янгича дунёқараш, билим ва ғайрат керак. Биз шуларни ҳис этган ҳолда бошқа партиялар билан бақамти, эзгу мақсадларни кўзлаб иш олиб бораяпмиз.

Вилоятда, айниқса, кейинги йилларда кўзга кўринарли ишлар қилинаяпти. Ободончилик, шаҳар, қишлоқларни гулу гулзорларга айлантириш, экологик ҳолатга эътибор кучайди.

Меҳр-мурувват йили муносабати билан амалга оширилаётган ишлар беқиёс. Маънавий бедорлик, руҳий безовталик, халқ дардини юракдан туйиш, фаол фуқаролик позицияси сирдарёликларга хос хислат. Ана шундай инсонлар билан ҳамдам, ҳамқадам бўлиб ишлаш бизга ҳам ғайрат бағишлайди.

Зиёли ўзида маънавий қадриятларни умумлаштирган инсон дегани. Улар билими, инсоний маданияти, маънавий олами бой ва гўзал бўлганлиги билан миллий тараққиётни ҳамиша олдинда кўтариб борганлар. «Миллий тикланиш»нинг мақсади ҳам ана шу пешқадамлик. Кўзлаган манзилимиз Миллий тиканиш чўққиси. Айтадилар-ку, «Ният хайрли бўлса оқибат хайрли бўлар» деб.

Маматқул БОЗОРБОЕВ, ЎзМТДП Сирдарё вилоят Кенгаши раиси.

Биринчи август куни абитуриентлар синовдан ўтади

ТАЛАБА БЎЛИШИНГНИ ЖУДА-ЖУДА ХОҲЛАЙМИЗ!

Талабалар шаҳарчаси. Серяпроқ, сояси қалин дарахтлар тагидаги ўриндиқлар, куннинг иссиғидан қовжираб қолган бўлса-да, кичкинагина майсазор ҳам яхшигина дарсхона вазифасини ўтайди. Эрта тонгдан китоб мутолаасига киришган абитуриентларга ҳавасингиз келади. Уларнинг аксарияти вилоятлардаги қишлоқлардан келган, соддароқ кўринса-да, чайир, меҳнатда пишган, унча-мунча қийинчиликни писанд қилмайдиган йигит-қизлар. Талабалар таътилга чиққандан сўнг маълум муддат ҳувиллаб қолган ётоқхоналар яна гавжумлашган. Шаҳарча йўлакларидаги бели-ю, кўксига «шпаргалкалар бор, сотилади» дея пала-партиш ёзилган эълонларни «осиб олган» дарахтлару симёғочлар синов имтиҳонларига «тайёргарлик»лар жадал суратда бораётганидан дарак бериб турибди. Талабалар шаҳарчасида бўлсангиз, билимли, ўзига талабчан, вақтнинг қадрига етадиган, ўз билимига ишониб келганларни ҳам, ўқишга келдим, деб куни бекор ўтаётган, тайёргарлигининг тайини йўқ ёшларни ҳам кўрасиз. Улар шпаргалкаларга таянган бошқача «тайёргарлик»ларга умид боғлаб юрганлар қаторига киради. Бу иккала томон ҳам ўзича ҳақ. Лекин адолат кўзи билан қаралса, тарозининг билимлилар турган томони тош босади.

Синчиклаб кузатган одамни икки томоннинг тақдири ҳам ўйлантиради, яъни етарли билими бўлатуриб, ўқишга киролмай, кирса ҳам «контрактга тушиб», аксарияти шароити кўтармаслиги сабабли руҳи синиб, уйига қайтган абитуриентнинг ўтган бир йил вақти-ю, турли қинғир йўллар билан ўқишга кириб олган талабанинг ўқимай ўтказадиган йилларига ачинасан киши. Аваллари бошқа йўл билан ўқишга жойлашиб олган билимсиз талаба ҳам домлаларнинг талабидан келиб чиқиб ўқишга, ўқиганда ҳам яхши ўқишга мажбур бўлади, деб юрардим. Тўғри, шундайлар ҳам бор. Улар ўзлари топган ёки топиб берилган йўллар орқали олийгоҳларга кириб олганлар. Энди улар рейтинг дафтарчаларини қандай тўлдириш ғамида янги «изланишлар» билан оввора. Аммо ўша талаба вақтида олинмаган билимнинг ўрнини кейинчалик, ҳатто мутаҳассис бўлиб етишган вақтида ҳам ҳеч нарса билан тўлдира олмайди. Шунда ҳам кимларнингдир «ёрдамига» муҳтож бўлиб қолаверар экан. Демак, ўқишга майли йўқ абитуриент кейинроқ суст кадр, омади чопиб қолса, лоқайд раҳбар бўлади. Бундан келиб чиқадики, бугун ёшлик, ўйинқароқликдек бўлиб кўринган ҳолат эртага кўплаб одамларнинг тақдирига салбий таъсир кўрсатади.

ҲАВАСИМ КЕЛАР СИЗГА...

2004 йил «Зулфия» номидаги Давлат мукофоти совриндори бўлган наманганлик Феруза Абдуқаҳҳорова, қашқадарёлик Наргиза Раҳимовалар. Улар ўзлари қизиққан соҳа бўйича олийгоҳларга имтиёзли равишда қабул қилинишади.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Яна бир гап, куни кеча Ўзбекистон телевидениеси орқали намойиш этилган шу мавзуга доир кўрсатувни кўргандирсиз. Унда бир абитуриентнинг ўрнига бошқа бир билимли киши тест синовларига киришга уринган фош этилди. Ўқишга киришнинг «антиқа» усулларини ўйлаб чиқараётган ёшларга ҳайрон қоласан киши. «Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади» дейишади. Ёлғон, виждонсизлик билан эришилган бахтли дақиқаларнинг умри қисқа бўлади. Айниқса, илм йўлидаги ҳалолликка нима етсин.

— Ёзнинг қисқа кечаларидан ҳам вақтни чегириб, имкониятни қизғониб, «бемаҳал» келган уйқуни қувиш учун муздек сувга оёқ тиқиб, тунни тонгга улаб имтиҳонга тайёрланганман, — деб абитуриентлигини эслайди аълога ўқиётган бир талаба. — Тўғри, ўшанда буйрагимни шамоллатиб олганим ёмон бўлган. Даволандим. Муҳими, ўз билимим билан ўқишга кирдим...

Бу мисолни беъжизга келтирмадик. «Хитойда бўлса ҳам илм ўрган» дейилади Ҳадиси Шарифда. Игна билан қудуқ қазишдек машаққатли ишлар ёруғ келажакка йўл очиши аниқ.

Азиз абитуриент, сен билимингга, биз сенга ишонамиз. Юқоридаги гаплар эса... гап эгасини топади. Синов имтиҳонларига 2 кунгина вақт қолди. Бу ҳаёт синовларининг дебочаси. Ҳақиқий синовлар эса, ғирромликни ёқтирмайди. Шу ўринда айтиб ўтиш жоизки, тест синовлари — адолат мезони. Муҳими, кайфиятингни туширма, биз сенинг талаба бўлишингга тарафдормиз.

Муҳаммад СИДДИҚ.

УЧРАШУВЛАР, МУЛОҚОТЛАР

ЎзМТДП Тошкент шаҳар Ҳамза туманида туман кенгаши йиғилиши бўлиб ўтди, 150 дан зиёд киши қатнашган ушбу йиғилишда туман ижтимоий таъминот бўлими бошлиғи ўринбосари бўлиб ишлаётган Зиёда Юсупова туман кенгаши раиси этиб сайланди. Шу билан бирга йиғилиш сўнгида хайрия тадбири ҳам ўтказилди. Унда кам таъминланган оилалар болаларига бепул тарқатиш учун 200 минг сўмлик дарслик китоблар туман «Маҳалла» жамғармаси раисига топширилди. Хайрия тадбири «Ўқитувчи» нашриёти кўмагида амалга оширилди.

* * *

Собир Раҳимов тумани миллий хунармандчилик касб-ҳунар коллежи маданият саройида ЎзМТДП Марказий Кенгаши етакчилари Ҳамза туман фаолларининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда Марказий кенгаш котиблари Мунира Қориева, Жаннат Тошматова, Партия нашри «Миллий тикланиш» газетаси нашр муҳаррири Дилмурод Қирғизбоевлар сўзга чиқиб, истиқлолнинг партия ҳаётидаги роли, икки палатали парламентга бўладиган сайловларнинг ҳуқуқий асослари, Партиянинг «Ёшлар қаноти» гуруҳининг вазифалари хусусида гапирдилар.

Йиғилишда коллежнинг катта ўқитувчиси Фотима Турдиева ЎзМТДП туман кенгаши раиси этиб сайланди.

* * *

ЎзМТДП Тошкент шаҳар Яккасарой туман кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Тошкент Давлат педагогика университети доценти Рамида Акбарова туман кенгаши раиси этиб сайланди.

Партия ахбороти

* * *

Тошкент вилояти барча туманлар кенгаш раислари, «Ёшлар қаноти» ва «Аёллар қаноти» раҳбарлари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда ЎзМТДП котиби Мунира Қориева, ЎзМТДП «Ёшлар қаноти» раҳбари Жаннатой Тошматова, Тошкент вилояти кенгаши ижрочи директори Хайринисо Мирзажонова, «Миллий тикланиш» газетаси нашр муҳаррири Дилмурод Қирғизбоевлар қатнашди ва сўзга чиқдилар. Унда сайловолди жараёнларга тайёргарлик, партия ташкилий тузилмалари сонини кўпайтириш ва мустаҳкамлаш, партия тарғиботи ва бошқа ташкилий масалалар кўриб чиқилди, «Миллий тикланиш» газетасига обуна мавсумини давом эттириш зарурлигига ҳам жиддий эътибор берилди. Йиғилишда туман кенгаш раисларининг ҳисоботи тингланди.

* * *

Партиянинг Жиззах вилояти етакчилари Мирзачўл туманидаги 17-ўрта мактабда ушбу мактаб ҳамда қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежи жамоаси билан учрашдилар. Унда партиянинг сайловолди вазифалари, бу йилги сайловларнинг ўзига хос хусусиятлари мавзусида сўз борди. Партия фаоллари ўқитувчиларни қизиқтирган саволларга жавоб бердилар. Шунингдек, учрашувда 23 киши партиямиз сафига кириш истагини билдирди.

* * *

ЎзМТДП Жиззах вилояти кенгаши етакчилари Арнасой туман халқ таълими бўлимида мактабларнинг директор ўринбосарлари билан учрашдилар, уларнинг партия ҳаётига доир берган саволларига жавоб бердилар. Шунингдек, учрашувда мактабларнинг партиямиз билан ҳамкорликда ишлашига келишиб олинди.

* * *

Самарқанд вилоят кенгаши ўринбосари Зебо Қодирова вилоят радиосида партиянинг сайловолди жараёнларга тайёргарлик ишлари мавзусида тингловчилар билан мулоқотда бўлди.

* * *

Самарқанд вилоятида кейинги бир ҳафта ичида 712 нафар янги аъзо партия сафига қабул қилинди.

(Ўз мухбиримиз).

Ҳодиса

ЖОНИВОРЛАР ҲАМ ҚАРҒАЙДИМИ?

Кеча бир қадрдоним қўнғироқ қилиб қолди.

— Акбар ака, бугун сизни эслаб, ҳаёлдан ўтказувдим, — дедим салом-аликдан кейин. Ният холис экан, ўзингиз қўнғироқ қилиб қолдингиз.

— Ҳа, кўнгил яқинда, — деди суҳбатдошим. — Кичкиналар сени сўраб тинч қўйишмайди. Ўзи уйга келмаганингга ҳам анча бўлибди.

— Иш билан бўлиб, хабар ололмай қолдим, — деб узр сўраган бўлдим.

— Фалокат оёқ остида экан, — деб аллақандай ғамгин овозда, хўрсиниб гап бошлади Акбар ака. — Ўн ёшли набирам қаёқдандир тилла қўнғиз ушлаб олган экан. Уни ўйнатиб-ўйнатиб, кейин қийнаб, оёқларини «ҳай-ҳай» дегунимча узиб олди. Жониворларга, ҳатто чумолига ҳам озор берма, деб кўп айтганман унга. Бола-да, қачон қарама шўхлик қилиб юради. Тилла қўнғизнинг «қарғиши» тегди чоғи, ўша куни набирам югуриб кетаётиб ўткир тиғли темирга қоқилиб тушди. Қаттиқ йиқилганидан бир оёғи тўпиғидан узилиб кетибди. Ёмон азоб чекди. Шифокорлар зўрға ҳаётини сақлаб қолишди. Икки ойдан бери шу ташвишлар билан бўлиб, ҳеч нима кўнгилга сиғмайди...

Акбар ака билан яратгандан боланинг дардига шифо тилаб, хайр-хушлашдик. Фожеавий ҳодисани фарзандларимга айтиб бердим. Улар ҳам кўпчилик болалар жониворларни қийнаб ўйнаши, қушларнинг инидан тухумини олиб, полапонларини куни бўйи эрмак қилиб юриши ҳақида гапиришди. Ҳатто бир куни бир гуруҳ безори болалар кичкинагина мушукчанинг кўзига мих тиқиб ўйнашган, думидан дарахтнинг шохига осиб қўйишган экан. Шу гапларни эшитиб, бир воқеа эсимга тушиб кетди.

Водийлик бир танишим Фарғонанинг Ёзёвонида яшайдиган Мадина исмли аёл ўлиб-тирилгани, алалоқибат у одамларга шифо улашиб, кўпчиликнинг дардига даво топаётганини айтганди. Кимдир тақдир чигалликларидан нолиб, яна кимдир бахти очилмаётганидан, бошқа биров иши юришмаётгани ёки бедаво дардга мубтало бўлгани боисидан унинг ҳузурига борар экан. Ўша танишим мана шундай овозаларни эшитиб, табиб аёлнинг уйига борибди. Ўлиб-тирилган аёл ҳамма хожатталабларни бир жойга йиғиб, муқаддас калималарни ўқиб, улар билан ошкора мулоқотга киришибди. Ўрта ёшли бир эркак киши ўзини анча йиллардан буён қаттиқ безовталик қийнаётганини айтиб, нажот сўрабди.

Аёл унга қараб: «Бундан беш йил олдин сиз илоннинг оғзига нос солиб, қийнаб ўлдирган экансиз. Шу илоннинг руҳи сизни азоблаётибди, астойдил тавба қилиб, Аллоҳга илтижо қилсангиз, шифо топасиз» дебди. Ўша киши ҳақиқатан ҳам илонни оғзига нос тиқиб беъмани ишни қилган экан, айбини тан олибди. Кейин тавба қилиб, «Агар тузалиб кетсам, ҳеч бир жониворга заррача озор бермайман» деб онт ичибди.

Дарҳақиқат, жониворлар ҳам қарғар экан, уларга ҳам меҳр кўзи билан қаранг, озор берманг!

Ўринбой КЕНЖАЕВ.

Фуқароларнинг мурожаатларига қўйиладиган талабларни биласизми?

Мурожаатларда фуқаронинг фамилияси (исми, отасининг исми), яшаш жойи тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилган, аризада таклиф ёки шикоятнинг моҳияти баён этилган бўлиши керак.

Ёзма мурожаатларда мурожаат этувчининг имзоси бўлиши лозим. Мурожаатга шахсий имзо қўйиш имкони бўлмаган тақдирда, бу мурожаатлар уни ёзиб берган шахснинг имзоси билан тасдиқланиб, унинг фамилияси, исми, отасининг исми ҳам ёзиб қўйилади.

Фуқаронинг фамилияси (исми, отасининг исми), яшаш жойи тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилмаган ёки у ҳақда сохта маълумотлар кўрсатилган, шунингдек, имзо қўйилмаган ёзма мурожаатлар аноним деб ҳисобланади ва кўриб чиқилмайди.

САҲИФАЛАРНИ ВАРАҚЛАСАНГИЗ:

ЎзМТДП МК ишчи-ижодий гуруҳи Наманганда.

Чустий: Эл аро бўл камтарин, бўл камтарин, камтарингга дер малак ҳам офарин.

2-бетда

«Фавоқих ал-жуласо»:

Ёлғончилик барча гуноҳларнинг бошидир. Ҳатто, ёлғончи ва чақимчидан эшитилган тўғри сўз ҳам ёқимсиздир.

3-бетда

Огоҳ бўлинг, уяли телефоннинг хавфи бор.

Паришонхотирлигингиздан ташвишланманг, хотирада сақлаш усулларидан воқиф қиламиз

4-бетда

БОҒИ БУЛБУЛИСТОНИМ, ҒАЗНАИ НАМАНГОНИМ!

Ўзбекистон Миллий тикланиш демократик партияси Марказий кенгаши-ишчи ижодий гуруҳи Наманган вилоятида

«ПОПГА БОРГИМ КЕЛАВЕРАДИ»

«Қамчиқ довони»даги ўзгаришларни кўриб ҳайратланишингиз табиий. Шу ҳайрат асносида мустақил Ўзбекистонимиз нақадар катта иқтисодий қудратга эга эканига амин бўласан киши. Ҳа, улкан йўл бунёдкорлиги миқёслари таърифларга сиғмайди.Шу йўлнинг бир қисми Наманган вилояти Поп тумани ҳудудлари. Поп тумани марказидаги ўзгаришлар, ободончилик ишлари, кенг ва равон йўллар вилоятга ярашиб кетибди. Туман марказида уч минг ўринли «Ёшлар маркази» қурилди. Бизнес маркази реконструкция қилиниб, маиший хизмат коллежига айлантирилган. Поп шаҳридаги ижтимоий-иқтисодий ҳаётни акс эттирувчи паннолар, тунги ёритиш ва безак чироқлари пойтахт кўчаларини эслатади. «Дўстлик» ўйингоҳи тўлиқ таъмирланиб, қайта жиҳозлангани ҳам айни муддао. Жаҳон андозаларига мос қайта таъмирланиб, замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган «Шошилинч тиббий маркази» хизматидан эл мамнун.

Туман ҳокимлиги биноси ҳам тўлиқ таъмирланиб, унинг атрофидаги майдон ва кўчалар ободонлаштирилган, кўкаламзорлаштирилган. Қайта реконструкция қилинган коллежлар, қишлоқ шифокорлик пунктларини яхшиси бир бор кўрган маъқул. Кейинги икки-уч йил ичида жуда катта ўзгаришлар рўй берган. Замонавий меъморчилик талаблари асосида таъмирланган туман маданият саройида таълим соҳаси жонкуярлари, тиббиётчилар, маҳалла фуқаролар йиғинлари вакиллари, қишлоқ хўжалигининг заҳматкашлари билан Ўзбекистон Миллий Тикланиш Демократик партияси етакчиларининг мулоқоти чоғида сўзга чиққанлар туман ҳокими Рустам Исматуллаев бошчилигида амалга оширилган ибратли ишлар хусусида алоҳида тўхталдилар.

Минбарга чиққан ЎзМТДП Марказий Кенгаши котиби, Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби, таниқли рассом Ортиқали Қозоқовни олқишлар билан кутиб олишди. Партия Марказий Кенгаши котиби мамлакатимизда Ўзбекистон мустақиллигининг 13 йиллигига бағишлаб амалга оширилаётган оламшумул ишлар, мустақилликнинг аҳамияти, ЎзМТДП Дастури, сайловолди дастурида киритилиши мўлжалланаётган масалалар, икки палатали парламент сайловларининг аҳамияти ва парламентга сайловнинг ҳуқуқий асослари хусусида маъруза қилди. Партиялар олдида глобал муаммолар турганлиги, уларни биргалашиб, ўзаро ҳамкорликда ҳал этиш муҳимлиги таъкидланди. У партияларнинг тенг ҳуқуқлилиги, демократиянинг асоси қонунларга оғишмай амал қилиш эканлиги, «Миллий тикланиш» демократик партияси сафларини мустаҳкамлашнинг сайловлар яқинлашаётган палладаги аҳамияти хусусида гапирди. Қонунчилик палатасига номзодлар кўрсатилаётганда зиёли, иқтидорли, халқига эътиқоди баланд, ҳаёт тажрибалари ичида тарбияланган кишиларга алоҳида эътибор бериш лозимлигини уқтирди. «Миллий тикланиш» демократик партияси сиёсий курашларда, сайловда халққа — сизларга суянади, — деди котиб.

— Мен ҳам шу юрт фарзанди эканимдан кўнглим ғурурга тўлади, — дейди ЎзМТДП Марказий Кенгаши котиби «Ёшлар қаноти» етакчиси Жаннатхон Тошматова. — Аёлларни эъзозлаш, уларга ҳамиша ҳурмат-эътибор билан муносабатда бўлиш, уларнинг жамиятдаги мавқеини юксалтириш борасидаги ҳукуматимизнинг, шахсан юртбошимиз Ислом Каримовнинг ғамхўрлиги хусусида сўзлади. Президентимизнинг яқинда хотин-қизлар қўмиталари фаолиятини кучайтириш чора-тадбирлари ҳақидаги Фармонининг аҳамияти ҳақида гапириб, партиямиз сафига ва унинг жойлардаги кенгашларини бошқаришга аёлларни жалб қилиш долзарблигини алоҳида уқтирди. У Аёллар — жамиятимиз виждони, деб баҳо берди.

Марказий Кенгаш котибларига саройда йиғилганлардан ёзма ва оғзаки равишда саволлар тушди. Ошкора, самимий мулоқотда партия тарихи-ю, ижтимоий-иқтисодий муаммолардан тортиб то котибларнинг ижоди, иш фаолияти ва ҳаёти ҳақида ҳам қизиқарли жавоблар олишди.

Айниқса, истеъдодли рассом Ортиқали Қозоқовга тўлқинлантирадиган саволлар беришди. Ижодкор ўзининг энг ноёб суратлари жамланган катта китоби-ю, дастхати туширилган девор календарини мулоқотнинг энг фаол иштирокчиларига эсдалик учун тарқатди.

ЎзМТДП Наманган вилояти кенгашининг раиси, ҳуқуқшунос Фахриддин Шарипов партиямизнинг вилоятда олиб бораётган ишлари ва долзарб вазифалари ҳақида маъруза қилди.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши аъзоси, «Миллий тикланиш» газетаси нашр муҳаррири Дилмурод Қирғизбоев сўзга чиқиб, партия газетаси — жойлардаги аҳволни тўлиқ, ҳаққоний акс эттирувчи восита эканини, барча учун тенг мулоқот минбарилигини алоҳида таъкидлади. «Миллий тикланиш» газетаси ошкоралик, демократия тамойиллари асосида сизнинг манфаатингиз учун хизмат қилади, деди у.

Мулоқотда иштирок этаётган Республика «Маънавият ва Маърифат» маркази Наманган вилояти бўлими бошлиғи, Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими раҳбари, таниқли шоир Зиёвуддин Мансуровни йиғилганлар олқишлар билан кутиб олишди. У попликларга атаб ёзган шеърини ўқийди:

Шайдо дилим талпиниб
ҳар дам,
Попга боргим
келаверади.
Олам ичра янги
бир олам,
Попга боргим
келаверади.

Жоним гўзал ҳусни
фидоси,
Кўрганки гул кўркин
адоси.
Бордай гўё оҳанграбоси
Попга боргим
келаверади...

Мулоқот ижодий тус олиб кетди. Поплик шоирлар ҳам ўз қаламига мансуб шеърлардан ўқишди.

Поп тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Абдуқодир Ниёзов учрашувни якунлар экан, бундай очиқ мулоқотлар ҳар икки томон учун ҳам ниҳоятда фойдали бўлганини ва бундай ошкора мулоқотлар тез-тез ўтказиб турилса, айни муддао бўлишини таъкидлади. Йиғилишда Поп тумани пиллахонаси ҳиссадорлик жамияти раиси Иброҳим Мирзараҳматов партиянинг туман кенгаши раиси этиб сайланди.

ХАЛҚИ УЛУҒ ОЛИМУ, ДОНО ТЎРАҚЎРҒОН

Партия етакчиларининг Тўрақўрғонга ташрифи хушхабарлар билан ҳамоҳанг бўлиб кетди. Тумандаги «Наврўз» ширкат хўжалигининг бош пудратчиси Жўрабой Сиддиқовнинг далаларида пахта очилибди. Ҳа, янги ҳосил нишонаси кўринганида пахтакор худди фарзанд кўргандек севинчи ичига сиғмайди. Ҳокимидан суюнчи олишга шошилади. Ахир, бободеҳқон не-не машаққатлар чекмадими, пахта очилгунича!

Туман ҳокимияти мажлислар залига қишлоқ фуқаролар йиғинлари, коллежлар, мактаблар ва тиббиёт муассасалари раҳбарлари ҳамда ходимлари, «Миллий тикланиш» партиясининг фаоллари йиғилишган.

Улар билан партия етакчиларининг ўзаро мулоқотини туман хотин-қизлар қўмитаси раиси, ҳоким ўринбосари Мақсуда Бегматова очар экан, давлатимиз ижтимоий ҳаётида партиялар, жумладан, ЎзМТДПнинг ўрни ҳақида гапирди. Партиялар ҳаётига хотин-қизлар сиёсий фаоллик билан кириб бораётганидан қувончини яширмади. Ҳа, муҳтарам Президентимиз айтганларидек «Қодир табиат азиз аёлларимизга мунислик ва мушфиқликни, эзгулик ва гўзалликни абадий фазилат қилиб бағишлаган. Ҳар бир инсон кўнглини мунаввар этувчи нафақат оилага, балки бутун жамиятга аҳиллик, тотувлик, меҳр-оқибат бағишлагувчи ҳам аёл зотидир! Аёл табиатнинг энг буюк мўъжизасидир, бу мўъжиза олдида таъзим бажо этиш ҳар биримизнинг инсоний бурчимиздир». Ҳоким ўринбосари туманда кейинги йилларда қишлоқ хўжалигида, саноат, қурилиш ва халқ хўжалигининг барча соҳаларида ўсишга эришилгани, мактаблар, коллежлар, қишлоқ шифокорлик пунктлари қурилгани ва бир талай ободончилик ишлари хусусида гапирди. У туманда пилла ва ғалла етиштириш режалари ортиғи билан, вилоятда биринчилар қаторида бажарилгани ва бунинг шарофати билан иқтисодий манфаатдорлик миқёслари ортганини алоҳида таъкидлади.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши котиби О. Қозоқов партия фаолларидан иборат ишчи-ижодий гуруҳнинг вилоятга ташрифидан мақсадини — Истиқлолимизнинг 13 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш ва истиқлол истиқболлари икки палатали парламентга сайловлар моҳияти, парламентга сайловларнинг қонуний асослари ҳақида маъруза қилди. Партия аъзоларининг фаоллигини ошириш билан бирга, хайрихоҳлари ҳисобига сафларини кенгайтириш ташрифнинг асосий мақсадларидан эканини рўй-рост билдирди.

Марказий кенгаш котиби «Ёшлар қаноти» етакчиси Жаннат Тошматова мамлакатимизда амалга оширилаётган сиёсий ислоҳотдан кўзланган мақсадга эришишда ёшларнинг ўрни беқиёс эканини таъкидлаб, бизнинг партиямиз доимо ёшларни ишончли қанотимиз деб билгани, бундан кейин ҳам улар билан бирга парвоз қилишга бел боғлаганимизни алоҳида уқтириб ўтди.

Таниқли шоир Зиёвуддин Мансуров йиғилганларга янги шеърларидан ўқиб эшиттирди. Тўрақўрғондаги учрашув ҳам жуда қизиқарли ва фойдали бўлганини ҳар бир сўзга чиққанлар айтишди.

ЭЪЗОЗ

Донолар «Инсоннинг инсонлиги шунчаки умр ўтказиши эмас, балки яшашидадир» дейдилар умр моҳияти ҳақида. Умрини ўзгаларга ибрат даражасида яшаб ўтган зотлар эса мангу тирикдир. Бундай инсонларнинг номи фақат оила аъзолари, дўсту биродарларинигина эмас, бутун бир эл аро азиз тутилади. Элини азиз билганни эли ҳам қадрлайди. Халқимиз учун ана шундай азиз ва қадрли сиймолардан бири Набихон Хўжаев — Чустийдир.

Шарқ мумтоз шеъриятининг билимдони, аруз вазнининг нозик жилоларини ўз ижодида акс эттира олган, эл ичра шуҳрат топган Чустий таваллудининг 100 йиллиги муносабати билан Наманган вилояти Чуст туманида бўлиб ўтган тадбир юқорида сўзларнинг мисолидир.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида бўлиб ўтган адабий кеча билан бошланган бу эзгу тадбир шоир туғилиб ўсган юрт Чустга кўчди. Тадбирда шоир ва унинг ижоди ҳақида адабиётшунос олим, академик Азиз Қаюмов, Ўзбекистон Халқ шоири Ҳабиб Саъдулла, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг раиси ўринбосари Минҳожиддин Мирзо, таниқли шоирлар Ҳусниддин Шарипов, Умида Абдуазимовалар томонидан билдирилган фикрлар, самимий хотираларда Чустийнинг ҳам одамийлик, ҳам шоирлик номини баланд кўтариб яшаб ўтганлиги акс этди ва бу сўзлар чин дилдан айтилганлиги билан йиғин қатнашчиларида катта таассурот қолдирди. Республика Ёзувчилар уюшмаси, Наманган вилоят маънавият ва маърифат кенгаши, Чуст туман ҳокимлиги ва Ўзбекистон Миллий тикланиш демократик партияси ташаббуси билан ўтказилган тадбирда «Миллий тикланиш» партияси Марказий кенгаши котиблари, Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби Ортиқали Қозоқов, Партия «Ёшлар қаноти» раҳбари, Педагогика фанлари номзоди Жаннат Тошматова, ЎзМТДП Наманган вилояти кенгаши раиси, ҳуқуқшунос Фахриддин Шариповлар иштирок этдилар.

Тадбир сўнгида Чустийнинг танланган шеърлари тўплами ва Чустий ижодининг тадқиқотчилари томонидан ёзилган янги китоблар тақдимоти бўлиб ўтди.

Чустий ижодидаги ёниқ, равон сатрлар, самимий оҳанглар гоҳ шеър, гоҳ қўшиқ бўлиб халқимиз қалбидан жой олди.

Саломим келгуси
авлодимга денг,
Улар ҳам
тингласинлар
Сиз билан тенг

дея ёзган шоирнинг асарлари биздан кейинги авлодларга ҳам муносиб адабий мерос сифатида қолажак.

Хуллас, Намангандаги мулоқотлар жуда сермазмун бўлди ва қатнашчиларнинг хотирида таассуротлар қолдирди.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист
Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

ЧУСТИЙ ҲИКМАТЛАРИ

Жаҳолат бирла қайсарлик иккови,
Жаҳонда бахт-у давлатнинг эгови.

***

Жаҳонда не азиз, инсон азиздир
Азиз этган ҳаё бирла тамиздур.

***

Жаҳонда бўлмангиз нодонга улфат
Келур нодон кишидан бошга кулфат.

***

Эл аро бўл камтарин, бўл камтарин,
Камтаринга дер малак ҳам офарин.

***

Бўлмагин дунёда сен олтин талаб,
Балки ҳамёнингда олтиндир адаб.

***

Кўп бил-у, кам сўзла, ҳикмат шундадир
Жонингга ором-у роҳат шундадир.

***

Ота-она руҳини қилсанг ризо
Ҳурматинг фарзандларинг айлар бажо.

***

Амал айланг сўзимга қаро кўзлар
Ҳамиша фойда, яхши айлар бу сўзлар.

ТАМАКИФУРУШ

— Менга қаранг, опажон, буни бозор дейдилар. Ҳадеб ўзингизникини маъқуллайверманг, бироз нархини туширсангиз, сизга ҳам, менга ҳам осон бўларди. Арзонроққа сотсангиз-чи, ахир мен ҳам буларни сотиб бироз бўлса-да фойда қилишим керак-ку, шундай эмасми, опажон? Эрталабки биринчи савдонгизни сал енгилроқ қилинг...

Тамаки маҳсулотлари сотиб олиш учун Олот туман марказий бозорига келган Асқар Имомов токи сигаретфуруш опани келишилган баҳога кўндирмагунича сира бўш келмади. Охири ҳам айтганидек бўлиб, туркманистонлик нотаниш сотувчи аёлдан 50 блок, ҳар бир блокида 10 қутидан, жами 500 қути, чет элда ишлаб чиқарилган, Ўзбекистон Республикаси акциз маркалари билан тамғаланмаган «Pine Lights» фильтрли тамаки маҳсулотларининг ҳар бир қутисини 300 сўмдан харид қилиб олди.

Савдом юришиб кетса борми, ҳали бу пулларим анчамунча пул бўлиб чўнтакка тушади. Энди ҳамма гап, саришта қилишда, деганларидек, молларимни кўздан панароқ қилиб, пойтахтгача олиб борсам бас...

Аксар ишбилармонлар сингари Асқар Имомов ҳам холва деган билан оғиз чучимас, деган мақол борлигини мутлақо унутган эди. Ширин хаёллар билан банд бўлиб, ҳали уни олдинда нималар кутаётганидан бехабар эди. У молларини битта қопга «яхшилаб» жойлаштириб, такси кира қилганича, Когон шаҳрига келиб, кечки томон «Бухоро-Тошкент» йўналишида қатновчи йўловчи поездига чиқиб, Тошкент шаҳри сари йўл олишни режалаштирди.

Буни қарангки, ишбилармон йигитнинг «устамон»лигидан ўз постларида ҳушёр турган Бухоро транспорт прокуратураси ва темир йўл ички ишлар бўлимининг ходимлари дарҳол огоҳ бўлишди.

Сигаретфурушлик орзуси ҳали «чечак»лигидаёқ сўлди. Асқар Имомов қонунга хилоф равишда қилган хатти-ҳаракатлари учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 186-1-моддаси 1-қисмида кўрсатилган жиноятни содир этганликда айбланиб, жиноий жавобгарликка тортилиб, унга тегишли тартибда ҳужжатлар расмийлаштирилди.

Қонунни атайин бузиб, даромад олмоқчи бўлган, ҳар қандай нафси ўпқон банданинг аҳволи бундан кейин ҳам шундай бўлишига ишончимиз комил. Чунки, назорат идоралари ходимлари мустақил юртимиз қонунлари ижросини ҳамиша амалга ошиши учун курашадилар.

Азизбек МАҲМУДОВ,
Бухоро транспорт прокурори ёрдамчиси.

ДОРИ-ДАРМОНЛАРДАН ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

Аввалари бошим оғриб қолса, аналгиндан яримтасини ичардим-да, оғриқдан халос бўлардим. Ҳозир эса бир бутунини, ҳатто икки донасини ичсам ҳам оғриқ босилмайди. Ҳайронман, ё бозор иқтисодиёти шароитида бош айниган ёки бўлмаса дориларни сифати қочган. Бу гапим бир нечта бошқа дориларга ҳам тааллуқли.

Дарҳақиқат, ҳозирги кунда қаерга қараманг, дорихоналарга дуч келамиз. У ерга кирсак ҳар хил турдаги, айниқса, ҳар бир организм, касаллик учун бир эмас, бир нечта дорилар борлигига гувоҳ бўламиз. Улардан фойдаланиш учун, албатта, шифокордан маслаҳатлар ва рецептлар оламиз. Сўнгги пайтларда ёш, тажрибасиз шифокорлар фақатгина дорининг номини ва уни қайси касалликка «даво» бўлишини ён дафтарига ёзиб олиб, беморларга тавсия этаётганини эшитяпмиз. Бунга мен тажрибали шифокорлар, ҳамширалар билан суҳбатлашган дамда амин бўлдим.

Замонавий дориларнинг бир қанчалари муҳим бўлиб, улар инсон ҳаётини сақлаб қолади. Лекин кўп касалликлар учун дорининг кераги йўқ. Организмнинг ўзи ҳам кўпроқ дам олганимизда, яхши овқатланиб, кўп суюқлик ичганимизда ва баъзи бир оддий муолажаларни уй шароитида амалга оширганимизда касалликни енга олади.

Кўпинча беморлар енгил шамоллаганда енгил йўтал ёки оддий ич кетиш каби ҳолларда керак бўлмаса ҳам дори қабул қиладилар. Ваҳоланки, енгил шамоллаганда кўпроқ дам олиш, кўп суюқлик ичиш ва амидопирин ичиш орқали тузатиш мумкин. Бу ҳолларда пенциллин, тетрациклин ва бошқа антибиотиклар ёрдам бермайди. Енгил йўтални ёки балғамли йўтални ҳам кўпроқ суюқлик ичиш орқали даволаш мумкин экан. Йўтални даволаш учун «йўтал сиропи»ни ичишдан кўра, суюқлик ичиш яхшироқ. Бўғли сувдан нафас олиш каби муолажалар ҳам яхши натижаларга олиб келади. Болалардаги ич кетишларни кўпинча дорилар тузатмайди. Бу ҳолларда кўп ишлатиладиган левомицитин каби дорилар зарарли ҳамдир. Бола учун энг муҳими кўп суюқлик ичиб, етарли даражада овқатланишдир. Боланинг тузалиш калити дориларда эмас, балки унинг онасида эканлигини кўп шифокорлар таъкидлашади.

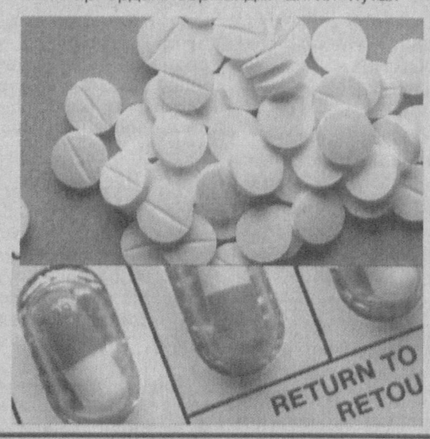

Ўз таъсирини йўқотган дори сифатида левомицитинни мисол қилиб келтиришимиз мумкин. Ушбу муҳим, аммо хавфли антибиотикнинг енгил инфекцияларга қарши жуда кўп ишлатилиши натижасида, у хавфли инфекция бўлган ич терламага қарши кураша олмай қолгани ер куррасининг турли бурчакларида аниқланган.

Шундай экан, барчамиз эҳтиёт бўлиб дори-дармонлардан оқилона фойдаланишимиз ва илмий равишда исботланган дорилардан қабул қилишимиз керак.

Ислом ТИЛЛАБОЕВ.

СУЯНГАН ТОҒИМИЗ ЯРАТУВЧИ БОҒИМИЗ

Жамиятни аёлларсиз тасаввур этиб бўлмайди. У нафақат она сифатида, балки, мўътабар касб соҳибаси сифатида ҳам доимо ардоқланади. Хотин-қизлар жамиятимиз фуқаролигининг ярмидан кўпини ташкил қилибгина қолмасдан, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ҳам улар кўпчиликни ташкил этадилар. Бугунги замонавий технологиялар, компьютерларнинг сирларини билиш, жаҳон тилларини эгаллаш, таржимонлик, иш юритиш, ҳисоб-китоб соҳаларида ҳам аёлларнинг иштироки салмоқли. Мулкдор гуруҳ вакиллари қаторида ишбилармон, тадбиркор, зукко аёллар сони кўпаймоқда.

Республикамизда 20 мингдан ортиқ аёл тадбиркорлик билан шуғулланмоқда. Енгил саноат, маҳаллий ҳунармандчилик, кичик ва ўрта бизнес, тижорат соҳаларида ҳам кўплаб аёллар фаолият кўрсатмоқда.

Фан соҳасида хотин-қизларнинг кўпайиб бораётганлиги диққатга сазовор. Республикамизда 6 мингдан ортиқ аёллар фан доктори ва фан номзоди. Ўндан ортиқ аёлларимиз Ўзбекистон Фанлар Академиясининг академигидир.

Давлат ва жамият қурилишида фаоллик кўрсатаётган хотин-қизларимизнинг меҳнати ҳукуматимиз томонидан юксак қадрланмоқда. Мустақиллик йилларида турли соҳаларда ҳалол меҳнат қилиб, жамиятимиз тараққиётига ўзининг муносиб улушини қўшаётган хотин-қизларимиздан саккиз нафари энг юксак унвон — «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирландилар.

Инсон камолоти оиладан бошланади, жамият, миллат манфаати, мақсади билан уйғунлашиб камолотга эришади. Ҳар бир киши оиланинг шарқона илдизидан озиқланиб, замонавий ҳаводан нафас олиб, давр ва ҳаёт талабига монанд инсон бўлиб етишади. Оиланинг маъноси шуки, эр-хотин бир ёстиққа бош қўяр экан, турмуш заҳматлари ва севинчларини бирга тортишга, умрининг охиригача бир-бирига вафодор ва садоқатли бўлишга аҳд қилади. Оила қурганлар ҳаёт қийинчиликларини бирга енгишга, болалар тўғрисида ғамхўрлик қилишга, ота-оналарини эъзозлаб-ардоқлашга, бир-бирига меҳрибон бўлган ҳолда, ҳурмат кўрсатишга интиладилар. Оила бўлмас экан, ҳаётнинг маъноси кемтик, чала бўлиб қолиши аён. Оила муқаддас даргоҳ, унинг бахти, ширинлиги, фаровонлиги ва мустаҳкамлиги эр-хотиннинг қўлида.

Президент И. А. Каримов ҳам оилага жуда тўғри баҳо берадилар: «Оила ҳаётнинг абадийлигини, авлодларнинг давомийлигини таъминлайдиган, муқаддас урф-одатларимизни сақлайдиган, келажак наслларни қандай инсон бўлиб етишишига бевосита таъсир кўрсатадиган тарбия ўчоғидир».

XX аср бошларидаги маърифатпарварлик ҳаракатининг асосчиларидан бири Фитратнинг «Оила» асарида оила асосини тўғри қуриш, оилада ёш авлодга жисмоний, ақлий ва аҳлоқий тарбия бериш орқали мана шу турғунликдан қутулиш, жамиятни ислоҳ қилиш мумкинлигини баён қилиши. «Миллат тақдири мана шу миллат вакиллари яшаган оиланинг ҳолатига боғлиқдир... қаерда оила муносабати кучли интизомга таянса, мамлакат ва миллат ҳам шунча кучли ва тарбияли бўлади» деб ёзади.

Саҳиҳ ҳадисларда ёзилишича: «Аёл диёнати ёки молу дунёси, ёхуд жамоли учун никоҳ қилинади. Сен диёнатлисини танлагин, барака топкур!» дейилади.

Ҳақиқатан ҳам диёнатлилик ҳар бир аёлнинг фарзи бўлиши лозим. Диёнатли бўлиш бу — иймонли, сабр-қаноатли, саришта, билимдон, ҳалол-пок ва ҳусн, малоҳатлилик билан яшашни одат деб билишдир. Бу эса чуқур ақл-фаросат, идрок-у қобилият эгаси бўлишни тақозо этади. Аввало, аёл нафосат, латофат, шарм-ҳаё, орият эгаси эканлигини зинҳор унутмаслиги лозим. Бўйи етган қизларимизни энг аввало олдида кутиб турган сирли, нотаниш ҳаётнинг синовларига тайёрлашимиз керак. Аммо, минг афсуски, жуда кўп ота-оналар ўз қизларининг бахтини тўкис сеп қилишда, бой хонадонга узатишда, топармон-тутармон куёв топишда деб хаёл қиладилар. Балки, ҳақиқатан ҳаётда булар ҳам зарурдир. Лекин энг аввало, қиз тушган хонадонига дарров кириб кетса, куёв билан аҳил, тотув турмуш кечирса, қайнона ва қайнотани ҳурматини жойига қўйиб, хизматини қилса, шу билан бир қаторда улар томонидан ҳурмат-эътиборга сазовор бўлса, ардоқланса, бахт ўшанда эмасмикан? Сир эмаски, ўзбек хонадони кўпчиликдан иборат. Шунинг учун қизларга одамийликдан ҳам сабоқ бериш лозим бўлади, яъни ҳаммага ҳурмат кўзи билан қарагандагина ўзи ҳам иззат-икромга сазовор бўлишини тушуниб етишига эришмоқ лозим. Садоқатли аёл эрни ҳамиша эъзозлайди. Уни оиласининг султони деб билади, эрининг шодлик ва қайғусига баравар шерик бўлади, умр йўлдоши ва оиласига меҳрибон аёл эрнинг ота-онасини, ака-ука, опа-сингилларини ва бошқа қариндошларини доим иззат-ҳурмат қилади, улар билан тил топишади, илтифотли бўлади. Шу ўринда андижонлик хассос шоира Турсуной Содиқованинг «Пароканда оилаларни қовуштирган, бўш куёв эрларни ҳамма қаторига қўшган ҳам, ноиттифоқ ака-иниларни ҳам бирлашдирган биз аёллар! Суянгувчи тоғ бўлган ҳам, яратгувчи боғ бўлган ҳам — биз. Аммо, холис айтайлик, бизни деб, биз туфайли чекувчи бўлиб кетганлар қанча! Бизнинг ханжар тилларимиздан абгор бўлиб, ювошроқ жуфтни орзулаганлар қанча. Эркак зотининг дадиллигини, ишонувчанлигини, соддалигини суиистеъмол қилмаслигимиз керак. Бундай дейишимизнинг сабаби, агар аёл астойдил уринса, ўғилни ҳатто онадан ажратиб олиши, унинг дастидан етти ака-ука етти томонга тарқалиб кетиши ҳеч гап эмас. Одамни заифи айбни бировдан излайди. Мард эса айбни бўйнига олади...» Ҳақиқатан ҳам рўзғор аравасини жойидан жилиши аёлга боғлиқ. Оилани асраб қолиш, эркакларни бездирмаслик ҳам аёлларнинг ўзларига боғлиқ.

ЎзМТДП Марказий кенгаши котиби Жаннат Тошматова Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Пўлат Носиров билан мулоқот пайти

Оила ташвиши кўпроқ аёллар зиммасига тушади. Бинобарин, аёл — рўзғорнинг файзи. Шунинг учун у уйни саранжом-сариштa ва тоза тутиши, дид билан безатиб, шинам қилмоғи лозим. Турмуш ўртоғига ҳурмат, илтифот ва одоб юзасидан қарамоғи, ғам-ташвиш ва шодлигига шерик бўлмоғи, кўнглини овламоғи, доимо ўзига ром қилиб турмоғи лозим. Бамаъни аёл турмуш ўртоғининг тинчлиги, хонадон обод-юклик ва фазилат ўргатинг».

Оиланинг мустаҳкамлиги ва тотувлиги кўп жиҳатдан аёлларга боғлиқ дедик. Аммо бу фикр, оилада эркакларнинг масъулияти кам экан, деган хулосага олиб келмаслиги керак. Ж. Маздини айтганидек «Эркак ва аёл — бамисоли икки майин товушки, инсон қалбидаги торлар уларсиз ҳақиқий ва тўлақонли оҳанг беролмайди». Дарҳақиқат, эркаксиз бахт кемтик, оила яримта. «Эркак оиланинг устуни» деб бекорга айтмаганлар. Азалдан йигитлар рўзғорнинг энг оғир юмушларини ўз зиммаларига олиб келганлар. Боболаримиз оила тинчлиги аввало, эркакка боғлиқ, дея ҳисоблаганлар.

Эркак киши кўп жиҳатдан оқилона иш тутиши, оиланинг гуллаб-яшнаши ҳақида қайғуриши лозим. Аёллар тўғрисўз, мард, лафзи бутун, қаттиққўл айни пайтда ширинсўз йигитларни ёқтиришади. Тарбияли, одобли эркак ўз хотинини доимо ҳурмат қилади, кўнглига озор бермайди, хотини билан маслаҳатлашиб иш тутади. Хотини ва фарзандларига очиқ юз ва ширин сўзлилик билан муомала қилади, ейиш, ичиш ва кийинишда аҳли — аёлини тангликка туширмайди. Топганини кўча-кўйга эмас, фақат оиласининг эҳтиёжи учун сарф қилади. Агар онаси билан хотини ўртасида келишмовчилик пайдо бўлса, ҳар иккисига тўғри муносабатда бўлиб, уларнинг орасидаги келишмовчиликни йўқотишга интилади.

Халқимиз ўзининг кўп минг йиллик тарихи мобайнида оила хусусида жуда ҳам қатъий қарашларни шакллантирган. Шулардан энг асосийси энг аввало оила асосчиси, бошлиғи турмуш заҳматларини енгишда аёлга мустаҳкам таянч бўла олишидир. Эркак кишининг кейинги вазифаси хотини ва оила аъзоларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларнинг номусларини сақлашдир.

Умуман, оила бахти турмушнинг ширинлиги, никоҳнинг муқаддаслиги эркак зиммасига катта масъулият юклайди. Эркакнинг салобати, бағрикенглиги, марҳамати, меҳрибонлиги, ўз ёрига чексиз муҳаббати оилани ҳамиша хавф-хатардан, уруш-жанжалдан сақлайди. Қайси оилани ана шу сифатларга эга бўлган эркак бошқарса ўша оилада тинчлик, хотиржамлик, аҳиллик ҳукмрондир.

Хотин-қизларнинг аҳволини яхшилаш, уларнинг озодлиги, ҳуқуқий манфаатлари ва соғлиғини муҳофаза қилиш миллий сиёсатнинг улуғвор йўналишлари қаторидан жой олгандир. Шунинг учун биз қизларимизни нафақат одобли бўлишга, шу билан бирга уни ўз ҳуқуқларини биладиган, ўз фикрига эга бўлган ва ўз қадрини биладиган қилиб тарбиялашимиз лозим.

Жаннат ТОШМАТОВА,
ҳуқуқшунос.

БАХТ НИМА?

Мен бу саволга бағрибутунлик, деб жавоб берган бўлар эдим. Сабаби, шоир, айтганидек:

Одамлар бор учун яралди олам,
Оламни ясатиб турар шу одам.

Ҳа, инсон зоти ёлғизликка дош бера олмайди. Шунинг учун бўлса керак, атрофдаги кишилар билан ҳамсуҳбат бўлишга интилаверамиз. Ахир одам тафтини одам олади-да.

Хўш, бағрибутунлик нима ўзи? Ўзингиз яхши биласиз, ота-она, оила аъзоларингиз, қавму қариндошларингиз, яқинларингиз ёки дўсту биродарларингизсиз кўнглингиз кемтик бўлиб қолганга ўхшайверади. "Беш қўл баробар эмас" деганларидек, тақдирнинг туҳфалари ҳам турли одамга турлича тақсимланган. Баъзида ўзимизни бахтсиз ҳис қиламиз. Чунки, шу дамда бу дунёнинг бир камини кўриб қоламиз, ўксинамиз. Аслида эса, қалб кўзларимизни очиб, ҳаёт уйига кириб кўрайликчи, кимнинг бахти тўкис экан?!

Ўйчан юрган кунларимнинг бирида оламу одамни кузатиб, қуйидаги сатрларни ёзиб қўйган эдим:

Бу дунёнинг роҳати надир,
Ўз уйингда топмасанг қадр.
Шу ҳақиқий ватангадолик,
Сабрингга ҳам тилайман сабр...

Баъзан сабрли одамга ҳам сабр тилагингиз келади. Яқин кунларнинг бирида кекса онахон билан суҳбатлашиб, ўйландим... Бизнинг суянганларимиз ва бизга суянганлар борлиги рост. Шундай бўлсада, бахтибекамлик одамзотнинг азалий орзуси бўлиб келган. Бугун ҳам худди шундай, назаримда. Ёки бошқачароқми?

Бойлиги кўп, фарзандга зордир,
Фарзанди бор сарсондир, хордир.
Кўнгли кенгнинг кулбаси тордир,
Тақдир шудир, қочиб бўлмайди,
Пешонадан кечиб бўлмайди.

Хуллас, қўлимга қалам олиб, ёзишга ундаган нарса ўша онахоннинг хўрсиниб, бир оз норози кайфиятда айтган гаплари бўлди. Ошхонада тушлик қилаётганимда ёнимда ўтирган кампир ён-верига аланглаб, сўз бошлади:

— Қизим, жоним болам, 76 ёшга чиқиб қолибман. Худога шукур, тани-жоним соғ. Қаригач, ғимирлаб туриш керак экан. "Юрган дарё, ўтирган бўйра" дейишадику. Сенга ўхшаган бир қизим бор. Худо бахтини берсин. Шу невара қизим мактабда яхши ўқирди. Ўқишга кириб кетолмади-да, йилига палон минг тўлаб ўқийдиганига илинибди. Отаси — ўғлим ногирон, оёқ-қўли ишламайди. Келиним... олти йил бўлди, уйига кетиб қолган. Бундай аҳволда яшамасмиш. Тўғри, чолим раҳматлидан кейин анча қийналиб қолдик.

Ўзим Янгийўлда тураман. Неварам кўрса ҳафа бўлади, деб қўрқаман. Шу "Чорсу" бозорига келиб, уят бўлсаям сенга айтай, 5 — 10 сўм топаман, деб ўтган-кетганни дуо қилиб ўтираман. (бечора кампир "тиланчилик" қиламан, деб айтолмади.) Нигорагинам ҳамсуҳбатим, овунчоғим. Ўғлимниям шу бир қиздан бошқа дардкаши йўқ. Ишга кирсин, десам, отасига қарайдиган одам йўқ. Ўқиб кетганда, қийналсам ҳам майли, дегандим. Эрта саҳар уйдан чиқиб, тўғри шу томонга келаман. Нигорам бечора ориятли, қўшнимизнинг келинидан тикиш-бичишни ўрганиб оляпти. "Она, ҳар куни қаёққа борасиз" деса, уйда ўтирсам, ўтириб қоламан, таниш кампирлар билан гаплашиб, ёзилиб келай дейман. Бир кун кетимдан пойлаб чиқади, деб қўрқаман. Уйга нонпон олиб бораман, ишқилиб кунимиз ўтиб турибди. Соғлиғимга шукур, дейман, мен ҳам ётиб қолсам, қизгинамни қийнаб қўяман...

Оҳ, онахоннинг гаплари тугамайди. Эшитавердим, гапиравердилар. Ҳаёт деганлари ўзи шундай талотўп ўйин бўлар экан, азиз газетхон. "Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил" дейди доно халқимиз. "Бахтлиман" дейишдан қўрқманг. Оилангиз, яқинларингиз, суянган тоғларингиз борлигининг ўзи бахт эмасми?

Айниқса, кексалар уйингизнинг тўрида, роҳатда бўлса, албатта, бахтли бўласиз.

Гулбаҳор ОРТИҚХЎЖАЕВА,
«Миллий тикланиш» мухбири.

Кўнгилга бир ҳовуч меҳр бўлса бас,
Дилда ёди бўлса дўсту ёрларнинг.

Беморга дори-ю, дармон шарт эмас,
Юзи кулиб турса шифокорларнинг.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат-лавҳа.

МАШРИҚЗАМИН – ҲИКМАТЛАРИ

Шарқнинг панд-насиҳатларидан инсоний муносабатларга даҳлдор барча жумбоқларга жавоб оласиз. Буюклар асарларини варақлаб хикматлар бўстонига кириб қоласиз. Фозилу-фузалолар, адибу удаболар яратган ҳаёт сирларидан воқиф бўласиз.

«Фавоқиҳ ал-жуласо» — «Дўст боғининг мевалари» асари Қаюм Носирий қаламига мансубдир. Асар 1884 йилда Қозонда нашр қилинган ва Тошкентда литографик усулда чоп қилинган. Илм-адаб аҳли орасида машҳур асардан парчалар бераётирмиз.

***

Ёлғончилик барча гуноҳларнинг бошидир. Ёлғончи ўз орзусига етишиш учун ёлғондан иборат сўзларни тўқийди, уни рост деб исботлаш учун қасамлар ичади. Қасам билан ёлғонни ёпмоқчи бўлади. Бирор киши унинг ёлғончилигини ошкор қилса, уни ўзига душман ҳисоблайди. Натижада икки орада адоват ва жанг содир бўлади. Бу жанг эса кўп кишиларга зарар келтиради.

***

Аммо айтишларича, тўғри сўз ҳар нарсадан яхши. Бироқ ёлғончи ва чақимчидан эшитилган тўғри сўз ҳам ёқимсиздир. Чунки, уларнинг айтган тўғри сўзлари ҳам одамлар орасида ёлғон сўзлари каби фиску фасод қўзғотади.

***

Луқмони Ҳакимдан: «Сен ўзинг кўрган иллатлар ва айблардан қайси бирига даво топа олмадинг?» деб сўрадилар. Луқмон: «Мен барча иллатларга ҳикмат юзасидан даво топдим, аммо даволай олмаганим, бу бадфеъллик иллати бўлди!» деб жавоб берди.

***

Бир олим айтади: «Энг ёвуз ва ярамас одам шундай одамки, ўзгаларнинг айбини топишга интилади, гап ташиб, дўстларини бир-биридан жудо қилади».

***

Чақимчи шундай кишики, бирор ерда эшитган гапини дарҳол бошқа одамга бориб айтади, натижада икки одам орасида фитна туғилади. Покдил киши бировдан эшитган гапни бировга айтмайди. Жимлик ва сукунат йўлини ихтиёр этади. Агар унга биров гап ташиб келса, бундай иш қилмасликка даъват этади.

***

ҲАКИМЛАР айтади:

— Эй одамлар, дўстлик ва меҳрибонлик ўгриларидан сақланинг, бундай ўгриларга чақимчи ва иғвогарлар киради. Ўгрилар мол ўғирласа, бундай кишилар одамлар орасидаги дўстликни, тинчликни, меҳру муҳаббатни ўғирлаб, фитна-фасод қўзғотадилар.

***

Ҳакимларнинг айтишича, одам ўлдирган, хотинлар атрофида кўп айланадиган, қўрқоқ ва юраксиз кишилар билан маслаҳатлашиш нораводир.

***

Донолар айтадилар:

— Бирор киши олдингга келиб, биров ҳақида ғийбат гапларни гапирса, ундай одамнинг гапларига ишонма, чунки у сени ҳам бировга ёмонлаб, устингдан ғийбат қилиши мумкин!

***

Меҳмонга борсанг уй эгаси кўрсатган жойга ўтир, нима келтирса индамай е, мезбон ташқарига чиқса ўрнингдан турма, рухсатсиз нарса қидирма, гоҳ буни, гоҳ уни ушлайверма, аммо китоблари турган бўлса кўриш мумкин.

***

Агар уйингга меҳмон келса «хуш келибсиз» деб очиқ чеҳра билан кутиб ол, меҳмонни очиқ юзлилик билан кутиб олиш, катта зиёфат қилиш билан баробардир!

Гавҳар ДИЛМУРОДОВА
тайёрлади.

«Фавоқиҳ ал-жуласо»

Пойтахтимиздаги Халқаро маданият карвонсаройида 19-27 июль кунлари Эрон керамика санъати кўргазмаси бўлиб ўтди. Кўргазмада Эрон керамика санъати усталарининг анъаналарини ўзига хос ва замонавий йўлда давом эттириб келаётган устоз Муҳаммад Маҳдий Анушфар ҳамда Суҳайл Шаъбонийларнинг ижодий ишлари намойиш этилди.

ЛОЙДАН ЯРАЛГАН САНЪАТ

Хом заррин ҳақида эшитганмисиз? Балки, бу ибора Сизга нотаниш бўлиб туюлар? Бундан 800—1000 йиллар илгари ислом мамлакатларида яшовчи кулоллар сопол буюмларни олтин рангида сирлашни йўлга қўйишди. Бу буюмлар «Хом заррин» номи билан машҳур бўлди. Шу усул билан масжидлар меҳроби ва бошқа жойларни безашда ишлатиладиган кошинлар ясашда фойдаланила бошланди. Кошин ясашнинг бу усули Ироқ, Сурия, Миср ва Испания жанубида кенг тарқалди. Эронда бу кошинни «Темурий кошин» деб аташади.

Бугунги кунда дунёнинг деярли барча йирик музейларида хом заррин парчалари сақланмоқда. Тарихчи ва археологларнинг айтишича энг гўзал хомзаррин намуналари Эронникидир. XII — XIII асрлар Эронда хом заррин ясашнинг гуллаб-яшнаган даври бўлди. Эроннинг қўли гул усталари ясаган зарҳал наққошчилик намуналари, гўзал ва нафис сопол идишлар жаҳоннинг музейларидан муносиб ўрин эгаллаган.

Эрон керамика санъати кўргазмасини кўриб, тўғриси, инсоннинг чексиз тасаввури натижаси бўлган бу сержило буюмларнинг оддий лойдан ясалганлигига ишонгингиз келмайди. Нафис жило бериб зарҳалланган сопол, фарфор, шишадан ясалган буюмларнинг жозибаси қай даражада эканини гўзаллик ихлосмандларининг кўзларидаги ҳайратларда кўргандек бўлдик. Ҳеч муболағасиз, санъат асарлари эътиборингизни тортади.

Кўргазманинг очилиш маросимида сўзга чиққан Эрон Ислом Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Муҳаммад Фатҳали «Ушбу кўргазмани ташкил этишдан мақсад Эрон ва Ўзбекистон ҳунармандлари, керамика санъати усталари ўртасидаги ҳамкорлик ва дўстлик алоқаларини кенг миқёсда ўрнатишдир, — деди. Икки мамлакат ўртасидаги маданий алоқалар санъатнинг бошқа турларида ҳам давом этажагига ишонаман». Эронлик усталар ишига баҳо берар экан, «Ҳозирги пайтда сополчилик санъатнинг нодир турларидан бирига айланиб қолди, — дейди Ўзбекистон Республикаси Бадиий Академияси директори ўринбосари А. Икромжонов. — Чунки, замонавий усуллар билан ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотлари сополчилик санъатини анча чегаралаб қўйди. Эрон керамика санъати кўргазмасини кузатиб, ҳунармандчиликнинг бу турини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшаётган усталар сулоласи борлигига гувоҳ бўлиб турибмиз».

Кўргазма залларида

хаттоий-ислимий Шоҳаббосий нақшли, гул нақшли гулдонлар, Муҳаммад Маҳдий Анушфар ишлаган зар нақшли ликопчалар, «Базм мажлиси», «Аёл суврати», «Ишқ манзили», «Парвоз» сингари

(Ўз мухбиримиз).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судида 29-30 март ва 1 апрель кунлари Тошкент шаҳри ва Бухоро вилоятида терроризм ва қўпорувчилик ҳаракатларини содир этганликда айбланаётган 15 нафар шахс устидан суд жараёни бошланди. Суд жараёнига Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг ўринбосари Б. Жамолов раислик қилмоқда.

Судланувчилар Ф. Юсупов, Ф. Казакбаев, Х. Ишматов, Е. Асланов, Н. Курбаналиев, Р. Юсупов, М. Мирзакулов, Қ. Тўйчиев, К. Сохоталиев, Ё. Умаров, К. Қаюмова, Ж. Нигманов, Ў. Ҳамроев, И. Тошпўлатова, А. Зулпикаров дастлабки тергов органлари томонидан оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш, терроризм, босқинчилик, диний экстремизм, ўқотар қурол ва ўқ-дориларни босқинчилик йўли билан эгаллаш, портловчи моддаларни тайёрлаш, олиб юриш, сақлаш, контрабанда ва бошқа қатор ўта оғир жиноятларни содир этганликда айбланган.

Раислик қилувчи томонидан тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари тушунтирилгач, Давлат айбловчиси, адлия катта маслаҳатчиси М. Солиҳов айбланувчиларга нисбатан айблов хулосасини ўқиб эшиттирди.

Очиқ кўрилаётган суд мажлисида 30 нафардан зиёд хорижий ва маҳаллий оммавий ахборот воситалари ходимлари, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этмоқда.

Суд мажлисининг иккинчи куни судланувчиларнинг кўргазмаларини тинглаш билан бошланди. Кун бўйи давом этган суд жараёнида судланувчилар Ф. Юсупов, Ф. Казакбаев, Х. Ишматов, Е. Асланов, Н. Курбаналиев, Р. Юсуповнинг жиноят иши юзасидан кўргазмалари тингланди.

Суд жараёни давом этмоқда.

(ЎзА).

ҲОРДИҚ МАНЗИЛИ

НИГИНАНИНГ РАҚСЛАРИ...

Ҳақиқий гўзаллик — санъат, ҳақиқий санъат эса бу — шаксиз гўзалликдир. Санъатнинг давомийлиги, яшовчанлигини эса, аждодлардан мерос бўлиб қолган қадриятларни кўз қорачиғидай асраб, гўзал санъатларга ўзини бахшида қилиб, унинг янги-янги қирраларини кашф этаётган авлодларнинг изланиши, фидойилиги, ижодий меҳнати белгилайди.

Рақс — юқорида таъкидланганидек, чиндан-да гўзаллик санъати. Ҳар бир миллатнинг ўз қаҳрамонлари, тан олинган шахслари, ўзига хос анъаналари, хуллас, миллатнинг миллатлигини таъминлаб турувчи омиллари бўлади. Ва ҳар эл, ҳар миллатнинг ўз куйи, қўшиғи ва шу билан бирга миллий рақслари ҳам мавжуд. Бошқа халқларнинг санъатини инкор қилмаган ҳолда ҳар бир эл учун ўз анъаналари, ўз санъати ва улар билан боғлиқ сиймоларнинг номлари жуда қадрлидир.

Ўзбек миллий рақс санъати. Шубҳасизки, ўзбек рақси ҳақида гап борганда, аввало, Мукаррама Турғунбоева, Муҳиддин Қори Ёқубов, Тамарахоним, Гавҳархоним Раҳимова ва яна кўплаб устоз санъаткорларнинг номлари тилга олинади. Бу номлар — ўзбек санъатини дунёга машҳур этган номлардир.

Устозлар анъанасини давом эттирган Дилафрўз Жабборова, Қизлархон Дўстмуҳамедова, Малика Аҳмедова... Олган унвонлари қўшиб айтилмаса ҳам уларни санъат ихлосмандлари яхши билишади. Зеро, энг катта унвон эл назари, мухлисларнинг меҳри. Элнинг назарига тушиш эса ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Элнинг назарига муносиб бўлиш учун энг истеъдодли инсонлардан ҳам катта меҳнат талаб қилинади. Ҳозирги кунда юқорида тилга олинган ўзбек рақси намоёндаларини ўзларига устоз билиб, бу санъатнинг барча нозикликларини ҳис қилиб ижод олиб бораётган ёшлар жуда кўп. Шулардан бири ёш, истеъдодли раққоса Нигина Аламовадир.

«Бола бошидан...» дейилганидек, Нигина болалигиданоқ рақсга қизиқди. Қизалоқ онаси билан Тошкент Хореография олий мактабига келганда эндигина 10 ёшга кирганди. «Онам билан Хореография олий мактабига борганимни ҳамон ҳаяжон билан эслайман, — дейди Нигина. — Бизни Кеворкьева Инна Александровна кутиб олгандилар. «Қабул қилолмаймиз, ёшинг етмайди» дедилар. Бу мактабга ўқувчилар 12 ёшдан қабул қилиниши, менинг ёшим етмаслиги, бу ердаги машғулотлар менинг ёшимга оғирлик қилиши ҳақидаги тушунтиришларга, бола эканман-да, ҳеч қулоқ солмай йиғлаб, қайсарлик қилиб туриб олдим. Ва ниҳоят, ёш бўлсам ҳам мени ўқишга қабул қилишди».

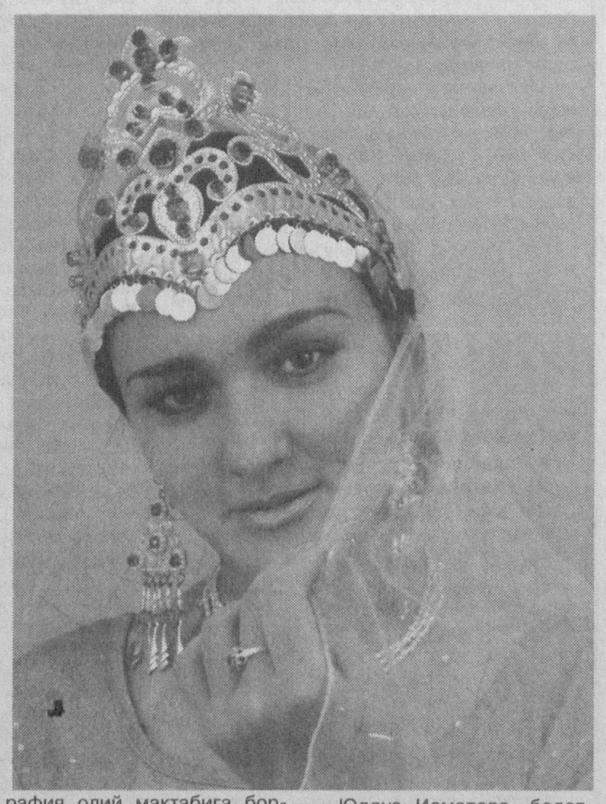

Зийрак, қобилиятли қизалоқ тез орада устозлар назарига тушди. Бу ерда илк бор рақс сабоқларини устозлари Гулчеҳра Азимова, Қундуз Миркаримовалардан олди. Олий мактабни 2000 йил битириб, «Ўзбекрақс» бирлашмаси қошидаги «Тановор» ансамблига ишга келди, янги устозлар билан иш бошлади.

Юлдуз Исматова, балетмейстерлар Наима Юсупова, Раъно Жўрабоевалардан жуда кўп рақслар ўрганди. Нигина бу ерда ҳам ўзининг истеъдоди, меҳнатсеварлиги, камтаринлиги билан устозлари, барча жамоа аъзоларининг эътиборини қозонди.

«Нигина ансамблдаги ёшлар ичида энг истеъдодлиси, — дейди «Ўзбекрақс» бирлашмаси директори Юлдуз опа Исматова. — Хореография олий мактабини битириб, «Тановор» ансамблига ишга келгандан кейин, қисқа вақт ичида ансамбл дастуридаги барча рақсларни пухта эгаллаб олди. Агар фавқулодда истеъдод ҳам меҳнат билан ёнма-ён бўлмаса юзага чиқолмайди. Мени қувонтиргани — Нигина ҳеч қачон меҳнатдан қочмайди. Ишга ҳам ҳаммадан аввал келиб, ҳаммадан кейин кетади, ҳатто, дам олиш кунлари ҳам келиб машғулотларни такрорлайди. Асосийси, масъулият нималигини чуқур тушунади. Баъзан, тажрибали қизларимизгина уддалай оладиган юмушларни ҳам чўчимай Нигинага ишонаман. Нигинадан бир мен эмас, бутун жамоамиз хурсанд. Бутун бир жамоанинг эътирофига сазовор бўлиш эса қайсидир маънода истеъдоднинг келажаги ёрқин бўлишидан нишонадир».

Табиийки, бу сўзлар шунчаки мақтовлар эмас. Мусиқа раҳбарлари ҳам Нигинанинг истеъдодига юқори баҳо беришади. Телевидениеда намойиш этилган «Рақс оламида» кўрсатувидаги «Дутор» рақси орқали Нигина Аламова ўз санъати жозибаси билан кўплаб мухлислар орттирган бўлса не ажаб?

Нигина энди йигирмага тўлади. Шу ёшда устоз деган шарафли номга эга бўлиш Нигинанинг иқтидорлилиги билан бирга меҳнатсеварлигининг натижасидир. «Ўзбекрақс» бирлашмаси қошида ташкил этилган «Мукаррама» студияси қизлари билан машғулотлар олиб боради. Нигина ўзи маромига етказиб ўйнайдиган «Дутор», «Сурнай», «Сумбула», «Дилхирож» сингари рақсларни қизларга ўргатар экан, унинг жуда ҳафсалали, талабчан, шу билан бирга меҳрибон мураббийлиги кўзга ташланади.

Суҳбатимиз асносида Нигина Мукаррама Турғунбоева номидаги раққосалар танловида иштирок этиш нияти борлигини айтиб ўтди.

Устоз санъаткор, Ўзбекистон Республикаси Санъат арбоби Юлдуз Исматова эътирофи билан айтганда, Нигина келажакда ўзбек миллий рақсининг ёрқин юлдузи бўлишига биз ҳам умид қиламиз.

Зумрад ВАҲОБОВА, «Миллий тикланиш» мухбири.

Чорвоқ манзаралари... **Нўъмонжон Муҳаммаджонов олган сурат-лавҳа**

ПАРИШОНХОТИРЛИК: ДАВОСИ БОРМИ?

Инсоннинг инсонийлигини таъминлаб турувчи омил бу — шубҳасиз унинг хотирасидир.

Тарихдан бизга маълумки, файласуфлар, олимлар, саркардалар ўз хотираларининг кучи билан кўп яхши натижаларга эришганлар. Маълумотларга қараганда, Искандар Зулқарнайн ўзининг 30000дан ортиқ аскарларининг ҳаммасини номманом билган. Эрон шоҳи Кир эса қўшинидаги 20000дан ортиқ аскарларини номманом таниган. Тарихдан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Ҳозирги кунда ҳам зеҳн солсак, атрофимизда хотираси кучли кишилар жуда кўп. Гарчи дунё бўйича кучли хотирага эга бўлган кишилар билан беллаша олмаса-да, менинг бир танишим 200 дан ортиқ телефон рақамларини ёдида сақлай олган. Бу ҳам ёмон натижа эмас. Биз кучли хотирага эга бўлганларга ҳавас қиламиз, уларнинг воқеа, далилларни ёдда сақлашига таҳсинлар айтамиз. Аммо бу имкониятлар ўзимизда ҳам мавжудлигини англамаймиз. Баъзан қўйган нарсамизнинг ўрнини, бир хонадан иккинчи хонага нима учун ўтганимизни ёдимиздан чиқарамиз, ҳатто қўлимизда турган буюмни қидириб қоламиз. Ёки янги танишимизнинг исмини ёддан чиқариб қўямиз ва бу билан ўзимизни ноқулай аҳволга соламиз. Юқорида айтилган ҳолатларга тушишимизга хотиранинг ёмонлиги эмас, балки ўзимизнинг беэътиборлигимиз сабаб бўлади. Касаллик ёки кексайиш билан боғлиқ хотира сустлиги бундан мустасно, албатта,

Бундай ҳолларда кўпинча қувлик ва паришонхотирлигимиздан кулиш орқали ўзимизни оқлаб қўямиз. Ноқулай аҳволга тушиб қолмаслик учун нима қилиш керак? Жавоб оддий: эътиборлироқ бўлиш керак. Керакли буюмни излаётганда эмас, уни жойига қўйишда эътиборли бўлиш кифоя. Исм шарифлар ёдда қолмаслигининг асосий сабаби эса шу номни ёдлаб олмаганликдир. Ёдда сақлаб қолиш учун илк учрашган пайтдаёқ янги танишимизнинг исми шарифини ёдда сақлаб қолишга ҳаракат қилишимиз ва биринчи суҳбатдаёқ унинг исмини иложи борича бир неча марта ишлатишимиз керак. Янги танишимизнинг исмини ўзимиз яхши танийдиган, одамлар, яқинларимиз исми билан таққослаб ҳам эслаб қолишимиз мумкин. Юқоридаги қоидаларга амал қилиш билан паришонхотирликка озроқ бўлса-да, барҳам берса бўлади. Аслида эса, олимларнинг ҳисобларига кўра инсон хотираси ва унинг имкониятлари 10 миллиард маълумот бирлигидан иборат экан. Лекин ўта кучли хотира соҳиблари ҳам паришонхотир бўлиши мумкин.

Фаранг олимларининг сўнгги илмий изланишлари натижалари шуни кўрсатадики, инсон мияси ва унинг қобилияти ёмонлашишининг асосий сабабларидан бири — дангасалик, ақлий меҳнатдан қочиш экан. Демак, дангасалик — хотира сустлиги, паришонхотирликка олиб келувчи сабаб ҳамдир. Биз ҳавас қилаётганимиз — хотираси кучли кишиларга тенг бўлишимиз учун атрофимиздаги воқеа-ҳодисаларга, инсонларга эътиборли бўлишдан қочмасак, ақлий меҳнатдан чўчимасак ва хотирамизни баъзан бўлсада "тафтиш" қилиб турсак кифоя экан.

"Хотирада сақлаш усуллари" тўпламидан

Маслаҳатхона

КЎК ЧОЙ — ШИФОГА БОЙ

● Кўк чой хотирани яхшилайди, фикрлашни равонлаштиради.

● Кўк чойнинг яна бир фойдали хусусияти — қонни суюлтиради, томирларни кенгайтириб, қон юришини яхшилайди.

● Кўк чой қон босимини пасайтиради, чунки у бадандаги ёғларни эритади ва қон томирини кенгайтиради.

● Шуни унутмангки, кўк чой нафас олишни яхшилайди, балғамни юмшатиб, кўчиради ва нафас йўлларини тозалайди.

● Кўк чойдан тўйиб ичган кишининг чарчоғи кетади.

● Офтоб урганда ҳам кўк чой даво бўлади.

● Аксарият тери хасталикларини даволашда, шунингдек, темирэткини йўқотишда ва бошқа яраларни ювишда кўк чой энг фойдали воситалардандир.

● Кўк чой юз терисини таранглаштиради, ажинларни камайтиради.

● Кўк чой жигар, буйрак ҳамда қанд хасталигини даволашда ҳам самарали фойда беради.

НОННИНГ КУЙИГИНИ ЕМАНГ!

Овқат еб туриб китоб ўқиш ошқозонга ўта зарардир.

***

Кулгу, ашула айтиш одамни соғайтиради, умрини узайтиради.

***

Ҳеч қачон нонинг куйигини еманг, уни олиб ташланг. Нонинг куйган қисми зарарли ҳисобланади ва у аста-секин инсоннинг бутун аъзоларини заҳарлаб, умрини қирқади.

***

Инсон жигарининг касалланишига учта нарса сабаб бўлади: қовурилган ёғли овқатлар, дўкон ширинликлари ва юмшоқ, иссиқ нон.

***

Инсон жигари 4 нарсани хуш кўради:
хом карам, творог, қаттиқ нон ва асални.

***

Узоқ шаҳарга, қишлоққа боргач, албатта, икки ишни қилинг: қатиқ ичинг ва ҳаммомга тушинг. Шунда аъзоларингиз янги ер ҳавосига мослашади.

***

Ўрик қайнатмаси ичимлиги ўзининг инсонга ҳар томонлама фойдалилиги билан дунёдаги барча суюқ ичимликлардан афзал туради.

МАНСУБА тўплади.

Огоҳ бўлинг!

УЯЛИ ТЕЛЕФОН ХАВФИ

Бу мавзу ҳақида сўнгги йилларда ёзмаган журналист қолмади, ҳисоб. Чунки, бу узоқни яқин қилувчи восита ҳар томонлама ҳаётимизнинг бир бўлаги бўлиб қолди. Қаерга қараманг, ҳар-хил турдаги уяли телефонлардан фойдаланаётган инсонларни кўрамиз. Албатта, бу — иқтисодий ҳаётимиз ривожланишининг бир намунаси бўлса ажаб эмас. Зеро, шаҳримиз дўконлари уяли телефонлар билан бойиб бормоқда ва уларнинг нархлари ҳам арзон эмас. Лекин ҳар яхши ҳолатнинг ёмон томони ҳам бор.

Тўғриси, мен ёзмоқчи бўлган салбий ҳолатлар кўпчиликка хуш келмаслиги мумкин. Аммо, тан олишимиз керак, атрофимизда нохуш воқеалар айнан уяли алоқа воситалари томонидан рўй бераяпти. Огоҳлик — давр талаби. Баъзи бир хорижий матбуот нашрлари охирги пайтларда шу мавзуни алоҳида кўтармоқда.

Хитой ҳукумати аъзоларини сўнгги ҳафталар мобайнида ҳаммани огоҳликка чорламоқда. Кўчаларга, одамлар гавжум жойларга: «Огоҳ бўлинг! Уяли телефон воситаларингиздан ёмғирли, момақалдироқли кунларда фойдаланманг!» деб ёзилган плакатлар илиб ташланган. Ҳаммага маълум, Осиёнинг кўпгина давлатлари, шу қаторида Хитойда кучли ёмғир, жалалар ёғиши давом этаётгани сабабли бу масала кун тартибига қўйилган. Буюк Хитой деворида бўлиб ўтган нохуш воқеа эса ҳамманинг эътиборини ўзига қаратди.

Ўн бешта турист ўша ерда уяли алоқа воситасининг табиий офат чоғида қандай кучга эга эканлигини кўришди ва жабр тортишди.

Унча катта бўлмаган маҳаллий туристлардан ташкил топган гуруҳ Хитойдаги тарихий обидани кўриш учун саёҳатга чиқади. Об-ҳаво ёмонлиги, момақалдироқ ва чақмоқ уларни йўлдан қайтара олмади. У ерга чиқишгач бир сайёҳ хурсандлигидан уйига телефон қилишни истаб қолди ва телефонини олиб номерларни тера бошлади. Шу паллада чақмоқ чақиб, телефон аппаратидаги зарядлар билан киришиб, кучли портлаш содир бўлди. Хайриятки, ҳеч ким нобуд бўлмади, бироқ ўн беш сайёҳ турли даражада куйиш натижасида шифохоналарга ётқизилди. Бу воқеадан бироз олдин шаҳарлик фуқаро худди шу ҳолатдан вафот этди.

Экспертларнинг айтишича, телефонни чўнтакда олиб юриш ҳам одам учун хавфли ҳисобланади. Аппаратдаги электромагнит тўлқинлари атмосферадаги электр зарядларини ўзига тортиб олиш хусусияти катта ва бу соғлиққа зарар қилади.

Чўнтакдаги телефон очиқ ҳавода ҳам ёниб кетиши мумкинлигини ўтган йили Голландияда содир бўлган воқеа мисолида келтиришимиз мумкин.

15 ёшли ўспиринниng телефони ёниб кетди. Бунинг оқибатида 3-даражали куйиш билан шифохонага ётқизилди. Аниқланишича, телефон батареяси бирор марта ҳам алмаштирилмаган. Ушбу аппаратни ишлаб чиқарган компания эса катта жаримага тортилган.

Биз юқоридаги мисолларни бежизга келтирмадик. Юртимиз мўътадил иқлимга мослашган бўлиб, ёмғир, момақалдироқли кунлар бизни четлаб ўтмаган. Билмаганни билиб олиш эса ҳеч қачон зарар қилмайди.

Хориж матбуотидан Суннатилла ИСЛОМОВ тайёрлади.

Дастурхон кўрки

ОЛМАЛИ ТОРТ

Масаллиқ: 5 та тухум, 2 стакан шакар, 250 гр. сариёғ, ярим чой қошиқ сиркада эритилган сода, озгина туз, ванилин, 10 — 15 та олма.

Тайёрлаш: Тухум билан шакар обдон кўпиртирилади, сўнг сариёғ, сиркали сода, туз, ванилин, 3,5 стакан ун солиб, яхшилаб аралаштирилиб, суюқроқ хамир қорилади.

Олмалар қирғичдан ўтказилгач, унга 0,5 стакан шакар солиб аралаштирилади. Илиқроқ қолипни ёғлаб, нон талқони сепилади. Бир қисм хамир олиб қолинади, қолгани эса қошиқ ёрдамида аста-секин қолипга солинади. Қолган хамирга озгина ун қўшиб ёйилади. 1 — 1,5 см энли тасмалар кесиб, торт сирти безатилади. Кўпиртирилган тухум оқини суртиб, духовкада пиширилади.

ЯКШАНБА ТАЪБИРНОМАСИ

Якшанба куни уйдан уйга кўчмоқ ёмондир. У уйга ўғри киради. Янги кийим бичмоқ яхши, киймоқ ҳам муборакли, аммо, тез нобуд бўлади.

Соч олдириш ҳам яхши эмас, якшанбада соч олдирган кишининг ишлари юришмаслиги мумкин. Шу куни тирноқ олиш ҳам ёмон одат, бунда одамнинг бахти боғланади, дейишади.

Якшанбада қулоғингиз қичиса, уйга меҳмон келади, кўзингиз учса ҳам яхши ишлардан дарак. Шу куни туш вақтида сафар қилиш яхши, аммо, кунботарда йўлга чиқиш ёмон. Деҳқончилик ишларига киришишнинг ҳам фойдасидан зарари кўп. Иморат бошлаш ҳам кўнгилсиз якун топади.

Якшанбада фарзанд туғилса, ўғил бўлса, исмини Иброҳим ё Сулаймон, қиз бўлса, Ҳалима ёки Ойша қўймоқ керак.

Юсуф алайҳиссалом таъбирномасидан.

ИШОНАСИЗМИ?

Водий вилоятларнинг ширкат хўжалиги раҳбарларидан бири ҳасрат қилиб қолди. Унинг айтишича, кейинги уч ойда хўжаликка бир юз йигирма бир марта республика, вилоят ва туман микёсидаги юқори идоралар вакиллари «ташриф» буюришибди. Во ажаб!

Спорт оламида

Бугун Ўзбекистон терма жамоаси Хитойнинг Ченгду шаҳрида Осиё кубоги чорак финалида Баҳрайн футболчилари билан майдонга тушади. Юртдошларимизга омад ёр бўлсин!

Немисча покиза чемпионат бўлади

2006 йил Германияда бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионати футбол тарихидаги энг тоза чемпионат бўлиши мумкин. Мусобақа ташкилотчилари ва мутасаддилари ушбу мундиалнинг экологик жиҳатдан соф ўтишига ҳаракат қилишмоқда. 2006 йилги жаҳон чемпионати атроф-муҳитга мутлақо зарар етказмайди, — деб баёнот берди «Green Gool» лойиҳаси раҳбарлари. Айтилишича, томошабинларнинг 50 фоизи стадионларга жамоат транспортларида боришади. Стадионларда эса кўп марта ишлатиладиган пластик тарелкалардан фойдаланилади. Германияда ҳозирда яшиллар партияси ҳукумат тепасига келган ва уларнинг асосий ғоялари атроф-муҳитни асрашдир.

Беш минг долларлик футболка

Ҳозирги кунда футболчилар ўйиндан сўнг, футбол майкаларини эсдалик учун бир-бирларига қолдириши урф ҳисобланади. Англия терма жамоаси сардори ва юлдузи Дэвид Бекхэм либосига эгалик қилишни хоҳловчилар кўплаб топилади. Шундай бахтга Лихтенштейн футболчилари ҳам сазовор бўлишмоқчи эдилар. Бироқ...

Англия — Лихтенштейн ўйини арафасида Лихтенштейн аъзоларидан бугунги режалари ҳақида сўралганида, ҳамма бир овоздан «Бекхэм билан футболка алмашиш» деб жавоб беришди. «Бекхэмнинг либоси каттакон бойлик. Уни турли ким ошди савдоларида 5 минг долларгача пулласа бўлади. Беш минг доллар — биз учун катта пул» деб, ўз қизиқиши сабабини яшириб ўтиришмади қитъанинг энг камбағал мамлакати футболчилари. Бироқ ўйиннинг 70-дақиқасида Бекхэм ўрнига Мерфи майдонга тушди ва рақиб ўйинчиларининг бор умиди пучга чиқди.

Айбсиз айбдор Смит

Ҳаётда яхшилик ҳам ёмонлик ҳам ёнма-ён юради. «Лидс» ҳужумчиси Алан Смит бир куннинг ўзида иккита хабар эшитди. Биринчиси — бир йиллик танаффусдан сўнг у Англия терма жамоаси сафига таклиф этилганлиги, иккинчиси унинг... ҳибсга олинганлиги ҳақидаги хабар эди. «Манчестер Юнайтед» билан бўлган кубок учрашувида пластик шишани трибунага отиб, ишқибозлардан бирини жароҳатлагани учун Алан полиция маҳкамасига чақирилган. Лекин футболчи товон пули тўлаб қутулди. Аслида Алан трибунадан отилган пластик шишани ердан олиб, эгасига қайтариб отган экан.

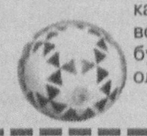

С.ШОШИЙ тайёрлади.

Milliy tiklanish

Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ

Нашр муҳаррири: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 830. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда .

Газета IBM компютерида терилди ва саҳифаланди. Саҳифаловчи: Раъно ИСМАИЛОВА. Босишга топшириш вақти 20.00. Нашр кўрсаткичи — 158. Адади: 1669 нусха

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

Телефонлар: қабулхона — 133-67-51, бўлимлар —136-58-80, 136-58-73

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди 20.00

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Milliy tiklanish

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2004 yil, 20 avgust, juma

13 (294) son

Тафаккур иқлимларида

КЎРОЛМАСЛИК ЁМОН-ЁМОНЛИГИНИ ҚЎЙМАЙДИ

Иброҳим ҒАФУРОВ,

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг раиси.

БИЗ, қийиндир-енгилдир, ўз ипак йўлимиздан одимлаб бормоқдамиз. Дунёда кимдир ўзиб кетаётгандир, кимдир олисларни кўзлаб оҳиста қадамлаётгандир. Маърифатли халқ ўзи англаб ва ўз йўлини ўзи тўғрилаб олади.

ЎЗБЕКИСТОН — ўсишга қобил мамлакат. Қачон, қаерда бўлмай бу ерда одамларнинг бир-бирларига хайрихоҳ эканликларини кўрдим. Хонадонларнинг дастурхонлари ҳамиша бир-бирларига очиқ эканлиги устидан чиқдим. Ҳеч ризқ-насибани бировдан яширгани ва қизғанганлигини учратмадим. Йўлларда доим ёрдамга тайёр кишиларга дуч келдим. Турли-туман миллатлар вакилларининг ўзаро тотувлиги, битишувчанлик ва муросага риоя қилишга табиатан мойилликларини кўриб беҳад қувондим. Дўст бўлиб келган неча-неча кишилар бизга илм-фан тажрибалари билан яқиндан ўртоқлашдилар. Буларнинг ҳаммасини қолаверса, Ўзбекистондай еримизнинг саховатли табиатидан деб қарайман. Ўзбекистондай улуғвор табиат ичида ўсган, яшаган, шу ерга фарзанд бўлган одам жоҳил, бандит, билмасвой, тўқмоқвой ва тўмтоқвой бўлмаслиги керак, деган ақидага келганман ва шу ақидам билан инсоний ҳаётимни маъноли, мазмунли деб биламан.

Куни кеча Тошкентда рўй берган шум портлашлар ҳар биримизнинг юрагимизни ларзага солди. Қадим-қадимлардан инсоният удумларига амал қилиб элчилару элчихоналарни эъзозлаган, уларни дахлсиз деб билган халқмиз. Бизнинг барча дунё мамлакатлари ва чунончи АҚШ ёки Исроил давлатлари билан дўстлигимиз, узоқ келажакка мўлжалланган стратегик алоқаларимиз, янги вужудга келган ва катта самаралар бераётган дўстлигимиз кимларнинг кўзига чўп бўлиб тушаяпти?! Кимлар кўролмаяпти бу дўстлик, қардошлик, яхши давлатчилик муносабатларини, ўзаро тараққиёт асосларини! Кимлар уйқусини йўқотяпти бизнинг жаҳон билан яқин, одил алоқаларимиздан? Кимларнинг пайтавасига қурт тушиб қолди бизнинг халқаро борди-келдиларимиздан?! Нечун фитна-фасод ботқоғига ботиб ётганлигини бошқалардан кўриш керак? Туҳматларни мудом ҳақиқат деб дўндириш керак?!

Кимлар Ўзбекистоннинг қудратли мамлакатга айланишидан хавотирда?

Чаёндек моғор босган инида тўлғонмоқда!

Давлатга қарши террорлар қўзғалмоқда!

Дунёни олди-қочди, бўлар-бўлмас шов-шувларга тўлдирмоқда. Қонсираган кўзларини қора пардаларга яширмоқда. Хуфия ғазналардан ўмарилган ақчаларни оқлаш учун дам у ерда, дам бу ерда ўзини кўрсатмоқда. "Биз бормиз" деб қонли кекирмоқда.

Рост, кўриб, билиб турибмиз бутун дунё билан биргаликда: ўзининг эртасини кўролмайдиган ва ундан ҳам баттарроқ, ўзининг эртасига мутлақо ишонмайдиган маълум бир тоифа одамларга жиноий машғулот топилди. Бу машғулотнинг номи бузғунчилик, зўравонлик, ҳозирги тил билан айтганда террор. Кўриб, билиб бошимиздан кечириб ҳам турибмиз: улар қаерда бўлмасин: Ироқ, Афғонистон, Покистон, Арабистон, Туркия, Сурия, Ливан, Судан, Россия ёки Ўзбекистондами, тўхтовсиз одам ўлдириш билан машғуллар, бузадилар, портлатадилар, яна одам ўлдирадилар, яна портлатадилар. Машғулотлар шу. Бу илғаридан қолган касб. Фақат аввалгиларидан фарқли равишда энди инсоният тараққиёти самараларидан: уяли телефон алоқаларидан, тезюрар машиналардан, дунёнинг истаган жойига бир зумда етказиб борадиган учоқлардан, портловчи моддалардан ва бошқа нарсалардан инсониятинг ўзига қарши ёвузларча фойдаланадилар. Кундузлари галстук тақиб юрадилар, чиройли кабинетларда ўтириб бошқарадилар. Дунёнинг очиқ бозорга чиққанлигидан ғирромлик, устомонлик билан фойда оладилар ва олган даромадларини одам ўлдириш, вайронагарчиликларга сарфлайдилар.

Одамнинг ақли тажжубга тушади: шунча қурол-яроғлар, машиналар, ҳарбий техникалар, одам ресурсларини улар қаердан ва қайси мўмай пулларга олмоқдалар? Ахир Бен Ладенлар ва яна бошқа ладенларнинг ғазналари, хайр-садақа тўрбалари шунчалар тубсиз, чексиз эмасдир-ку! Ҳаммасининг охири бордир-у ва таги чиқар-ку!

Бутун инсониятнинг кўз ўнгида Ироқда, Афғонистонда шунчалаб одамларни ўлдирмоқдалар. Уларга инсон қонини тўкиш чивин ўлдиришдан осонроқ! Бунинг сабабини эса Америкага тўнкамоқдалар. Америка Ироққа кирмаган ва Саддам Америкага уруш эълон қилган замонларда ҳам Ироқда, Ливанда, Жазойирда, Африка давлатларида, Осиёда хуфя амалга оширилган қирғинлар тўхтамаган эди-ку! Хўп, Саддамлар, Бен Ладенлар ва улар атрофида югуриб юрганлар нималарга эришдилар? Одамларнинг қонларини тўкишдан бошқа нима қўлларига кирди? Американинг қудрати заррача камайдими? Фаластин мустақил давлат тузиш қудратига эга бўлдими? Афғонистон ойга учиб кетдими? Ёки Ўзбекистон ўз ҳақ йўлидан заррача чекиндими, кучи андак бўлсин қирқилдими? Йўқ! Ва яна йўқ! Нима исбот бўлди?

Зўравонлик, зулм остида азал-азалдан ақлсизлик, ожизлик, хоҳиллик, калтабинлик туриши қайта-қайта исбот бўлмоқда. Айрим лақмаларни лақиллатиш нималарга олиб келди? Умрлар заволга учради. Инсон умрларини, Ҳолиқнинг яратиш иродасини сариқ чақага олмайдиганларнинг муборак динларга хўш қандай дахли, алоқаси бор? Барча замонларга, барча инсонларга Худонинг барча китоблари хабар берган: ИНСОН ҚОНИНИ ТЎКМАКЛИК ҲАРОМ!

Не таажжубки ва не ҳайҳотки, уларнинг хунрезликларига қарасангиз, Умари одилга қарши кўтарилган бузғунчилик ханжари, Қуръонни китоб ҳолига келтирган Усмон Зин-Нурайнга санчилган пичоқ ҳамон инсониятга эзгуликка қарши ўз қонли ишини давом эттираётгандек туюлади.

Расуллоҳ хабар берадилар: "БИРОВГА ДУШМАНЛИК КАЙФИЯТИДА ЮРМОҚЛИК ГУНОҲДИР" ("Саҳиҳи Термизий, 53"). Хўш, улар дин учун қайғураётган бўлсалар, бу каби асос сўзларни идрок қиладиларми! Бу каби сўзлар уларга ниманидир билдирадими ёки англатадими!

Ёки яна Расуллоҳнинг: "ёмонларингиз — яхшилиги кутилмайдиган ва ёмонлигидан қутилиб бўлмайдиганларингиз", ("СТ", 67) сўзлари баайни ўзларига ва ўзлари қилаётган ишларга тааллуқли эканлигини андак бўлсада ўйлаб кўрадиларми?

Элчиларга, элчихоналарга ҳужумлар, бегуноҳ кишиларни гаровга олиб қийнашлар булар бари ожиз, қулинч, диндан, Худонинг марҳамати, маърифатидан жуда-жуда узоқлашиб, бегоналашиб кетган, фитна, низоларига бош-оёқ ботган кишиларнинг ишлари.

Ахир қандай ахлоқ бўлиши керакки, элчиларни ўлдирадилар, болалар, хотин-халажларни гаровга оладилар, ўз кўксиларига қалқон қиладилар?

"Саҳиҳи Термизий"нинг хабар қилишича, ҳазрат Расулуллоҳ айтганлар: "Ўз биродарларингга, хоҳ золим бўлсин, хоҳ мазлум, ёрдам қил". Саҳобалар сўрадилар: "Мазлум бўлса-ку ёрдам қиламиз, аммо золим эса, унга нечук ёрдам берамиз" дедилар. Расуллоҳ: "Уни зулм қилишдан тўхтатасизлар, ёрдам қилганинг шудир" дедилар" ("СТ", 67).

Золимларни золимликдан қайтариш фақат давлатнинг иши деб қараб ўтириш тўғри иш эмас. Золимликнинг табиати, феъли-атвори шундайки, у ҳаммага қарши қаратилган. Ундан ҳамма зарар кўради, зиён-заҳмат чекади. Ўзига қарши ва ўзгаларга қарши золимликни ҳеч қачон оқлаб бўлмайди.

Ҳаёт қонуни шундай: золимни доим кимдир кўриб туради, кимдир унга дуч келади. Лекин индамай ўтиб кетади. Ўзига ортиқча ташвиш орттиришни истамайди. Кўряпсизми, ислом дини золимга қарши жуда фаол. У золимни фош қилиш ва уни золимликдан қайтаришни тарғиб қилади. "Кимки ўз аҳлоқини тузатса, жаннат устида унга атаб иморат қурилади" ("СТ", 53). Ахлоқини тузатмаган кимсанинг иморати унда жаҳаннам устида эканлиги ҳам ўз-ўзидан равшан бўлади. Булар ислом ахлоқининг жуда фаол ғоялари. Афсус, дин ниқобидаги бузғунчилар буларга риоя этмайдилар. Ҳолбуки, ҳар қандай ниқобдаги "революционерлик" бутунлай чиради. У ҳатто ХХ асрга ҳам ярашмай қолган эди. Дин ниқобидаги "революционерлик" эса тамомила эскириб, эндиликда инсониятнинг оёғидан тушиб қолди. Бу чорикни ҳамон кийишга уриниш ақлсизликдан бошқа нарса бўлиб кўринмайди.

Яна шуни ҳам яхши тушуниб олайликки, бу каби қўпорувчиликлар Ўзбекистонга махсус, Ўзбекистон тупроғидагина рўй бераётган ҳодисалар эмас. Булар учинчи жаҳон уруши хавфини туғдираётган бутун ер юзини қамраб олишга уринаётган халқаро иллат Гитлер, Муссолинидан ҳам ёмонроқ паталогик касалик.

Ёмонлигини қўймайдиган ёмонлик.

Бинобарин, патологик бузғунчиликка гирифтор бўлган кимсаларда, эзгулик, хайрли ишларга қобил бўлмаганларда бир кайфият, ҳолат кузатилади. Уларда ўз чирик ғоясидан бошқа ҳеч нарсани кўролмаслик, кўрлик хуружига киради. Кўз ўнгимизда рўй бериб турибди: Улар ватаннинг равнақини кўролмайдилар.

Улар халқимизнинг тикланиши, бўй-басти билан адл қад ростлашини кўролмайдилар.

Улар ҳар бир инсоннинг инсонийлик ибтидоси бўлган озодлик, мустақиллик, демократияни кўролмайдилар.

Кўролмайдилар дунё ва инсоннинг ранг-баранглиги, плюрализмини кўролмайдилар. Улар фуқаролик ва унинг конституцион бурчу вазифалари, мажбуриятларини кўролмайдилар.

Кўрлик ва кўролмаслик ана шу даражага етди.

Шубҳали ғояларни зўравонлик билан у ер бу ерга қўндиришга уриниш шу ҳолга келди.

Президент Ислом Каримовнинг йўл-йўриқларида таъкидланганидек, Ўзбекистон ҳозир ана шундай ижтимоий-иқтисодий бир паллага кирдики, айниқса, енгил саноатимиз — озиқ-овқатлар, кийим-кечаклар, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва дунёга чиқаришда энг масъулиятли давр бошланди. Қаерини айлантириб қараманг, замон истеъмол ва маҳсулот ишлаб чиқариш замони эканлигини катта-ю кичик аллақачон тушуниб ета бошлади.

Бизнинг фикр-у зикримиз энди шу: дунёдаги энг яхши, энг тоза, энг табиий, энг сифатли озиқ-овқатлар ишлаб чиқарайлик. Энг қулай, энг кўркам кийим-бош, костюм дейсизми, кўйлакларми, пойабзалми — дунёга Ўзбекистондан чиқсин. Дунёда Ўзбекистоннинг бу каби маҳсулотларини талашиб-тортишиб, буюк миннатдорчиликлар ила харид қилишсин. Булар ҳавойи романтик гаплар, орзулар эмас. Булар бизнинг бугунги ва эртанги ҳаёт йўлимиз. Бу йўлларни қаттиқ ушласак, бизга ҳақиқий фаровонлик шулардан келади. Қолаверса, одамни қон қиладиган нўноқлик, ишбузарлик, ишбузармонликларнинг найранглари кўп. Улардан батамом халос бўлиш пайти етди.

Бизнинг ҳар қанча хомашё деса етиштиришга кучимиз-қудратимиз етади. Лекин бунинг ёнида тайёр маҳсулот чиқариш турса, унда бизнинг янги замон ва янги дунёдаги ўрнимиз кўп узоқ замонларга шулар билан белгиланади.

Бу бизнинг йўлимиз, Ўзбекистон халқининг йўли.

Зеро, биз ўзимизнинг шу буюк тарихий ва иқтисодий имтиёзимизни энди хўп яхши англаб, онгимизга сингдириб олайлик.

Бизнинг тоғларимизнинг этаклари шунчалар қулай ва шифобахшки, уларда Испания, Италия, Франция, Германия узумзорларидан ҳеч бир қолишмайдиган, балки анча илгарилаб ўтадиган бебаҳо токзорлар яратиш мумкин. Нега Италия ва Германияда мумкин бўлган иш бизда бўлмасин!

Тошкент, Жиззах, Фарғона, Самарқанд, Бухоронинг бўлиқ, унумдор ерлари! Қани айтинг, яна қаерда ер юзида бор бундай саховатли, сербаракот ерлар! Ер куррасининг баайни марказидан куч олиб турган ерлар бошқа ҳеч қайда йўқ!

Еримизга муносиб бўлиш сиз билан бизнинг зиммамизга табиатнинг ўзи томонидан юклатилган эмасми ахир!

Мустақиллигимизнинг 13 йиллиги арафасида фақат фожиали портлашлар, бузғунчиларнинг кирдикорлари ҳақидагина эмас, одам келажак ҳақида ҳам сўйлагиси, фикрлашгиси келади. Дарвоқе, террористлар бизнинг мана шундай келажагимизни ва буюк имкониятларимизни ҳам кўролмайдилар.

Лекин биз улуғ ипак йўлининг давомчиларимиз. Саховатли ер, саховатли қалб, меҳрибон одамлар — шулар эмасми бизнинг давлатимизнинг кучи, бизнинг умидли келажагимиз. Террор эса, бугун бор — эртага йўқ!

Пиру бадавлатларимиз

Мирзо Улуғбек туманидаги "Бўз" маҳалласида қарилик гаштини сураётган Ҳусанбой ота Шомуродовнинг тилию дилида шу гап:

— Меҳр-оқибатли, инсоф-диёнатли, ҳалол инсон бўлиб етишинглар. Юртимиз равнақи, осойишталиги, фаровон келажак ўз қўлингизда, ўғил-қизларим.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Мустақиллик иншоотлари

ҚЎҚОНДА ЯНГИ КОРХОНА

Қўқон шаҳри йилдан-йилга ободонлашиб бораётир. Йўллар кенгайиб, равонлашиб, жаҳон андозаларига мос бинолар қад ростлаётир. Яқинда нефт маҳсулотлари унитар корхонаси базаси янги биноси фойдаланишга топширилди.

Қўқон нефт маҳсулотлари билан таъминлаш базаси 1901 йилда ташкил қилинган эди. Мана, бир асрдан кўпроқ вақт ўтди. Шаҳар ҳудуди кенгайиб, база шаҳарнинг ўртасида бўлиб қолганди. Устига-устак қўшни учта туманни Қўқон билан боғлаб турувчи кўприк ҳам шундоққина база ёнгинасидан ўтганди. База ҳудуди атрофида аҳоли зич яшайди, содир бўлиши эҳтимолдан ҳоли бўлмаган фавқулодда вазият хавфи ҳам туғилган, нефт маҳсулотлари билан таъминлаш базасини ҳар томонлама талабга жавоб берадиган жойга кўчириш зарурлиги сезилиб қолганди.

Қурилиш учун шаҳар четидан ўн икки гектар майдон ажратилди. Тўғриси, база қурилишига ҳаракат анча илгари бошланган бўлиб, маблағ етишмаслиги важидан қурилиш ишлари амалга ошмай келар, чунки корхонани янгитдан қуриш учун миллиардлаб маблағ зарур эди.

— "Ўзнефтгаз" миллий холдинг компанияси раиси Абдусалом Азизов, "Ўзнефтмаҳсулот" акциядорлик компанияси раиси Шуҳрат Аҳмедовларнинг саъй-ҳаракатлари билан база қурилиши жуда қисқа муддатларда амалга оширилди, — дейди корхона раҳбари ўринбосари Расулжон Дадажонов. — Сиғимлар ҳажми эски базаникига нисбатан икки баравар катта. Жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган лаборатория, 100 ўринли ишчилар ошхонаси, маънавият ва маърифат хоналари, ҳамма қулайликларга эга бўлган дам олиш хоналари бор. Ҳисобхона, фонд бўлими, молия инспектори ва ҳуқуқшунос хоналари ёнма-ён жойлашган. Ҳамма бўлимлар компьютерлаштирилган. Мижозларга ҳужжатларни расмийлаштириш учун жуда қулай шароитлар яратилган.

Корхона раҳбари Бахтиёр Ҳусанжонов, бош муҳандис Шавкат Масодиқовлар ҳамроҳлигида бунёд этилган иншоот билан танишамиз. Атроф гулзорларга айлантирилган. Илгари битта автомашинани ёқилғи билан тўлдиришга кетадиган вақт уч бараварига қисқаргани қувончли. Темир йўл эстакадаси бир вақтнинг ўзида 6 та темир йўл цистернасидан нефт маҳсулотларини бўшатиб олиш имкониятига эга. Фойдаланишга топширилган корхонада 18 дона автоцистерналарга нефт маҳсулотларини қуйиш имкониятига эгадир. Маъмурий бино ва замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган лабораторияни кўриб, ҳавасингиз келади. Бу ерда Ёнғин хавфсизлигини таъминлаш муҳимдир. Шу мақсадда сиғими 1200 метр куб бўлган сув сақлаш ҳовузи, 16 та ўт ўчириш анжомлари тахтаси мавжуд. Ўн учта ўт ўчириш гидранти ва иккита ўт ўчирувчи махсус автомашина шай ҳолатда.

Дарҳақиқат, нефт маҳсулотлари унитар корхонаси Фарғона вилоятининг саккизта туманига хизмат қилади. Иқтисодий ночорлашган ширкат хўжаликларини фермер хўжаликларига айлантириш борасидаги ҳукумат қарорлари талабларини бажаришда нефт маҳсулотлари корхоналари зиммасига ҳам муҳим вазифалар юкланган. Ҳукумат қарорлари талабини бажариш мақсадида Қўқон нефт маҳсулотлари унитар корхонаси томонидан шу пайтгача фермерлар учун 14 та автомобилларга ёнилғи қуйиш шохобчалари қурилди. 2004 йилнинг саккиз ойи давомида шундай АЁҚШлардан 11 таси ишга туширилгани жуда қувончли бир ҳолдир. Энди фермерлар жойларнинг ўзида керакли ёнилғи мойлаш материалларини олиши мумкин.

Фарғона водийсида янги мавсум ёки бирор янги иншоот қурилиб фойдаланишга топширилиши олдидан келгусида ишлар хайрли ва баракотли, қадамлар қутлуғ бўлсин учун оқсоқоллар, қурувчилар, вилоят, туман ва шаҳарлар фаолларидан вакиллар таклиф этилиб, дастурхон ёзиш миллий анъанаси бор. Мустақил Ўзбекистонимизга ярашиб кетган янги базанинг очилиш маросимида ҳам шундай хайрли тадбир ўтказилди.

Йиғилганлар дуога қўл очишди:

— Юртимиз тинч, юртбошимиз омон бўлсин, деҳқонларимизнинг юзи ёруғ бўлиб, хирмонлар оқ олтинга тўлсин!

Корхонанинг очилиш маросимида "Ўзнефтгаз" миллий холдинг компанияси раиси Абдусалом Азизов, "Ўзнефтмаҳсулот" акциядорлик компанияси раиси Шуҳрат Аҳмедов, Фарғона вилояти ҳокими Алишер Отабоев иштирок этди.

(Ўз мухбиримиз).

УЧРАШУВЛАР, МУЛОҚОТЛАР

Партия ахбороти

Мустақилликнинг 13 йиллиги байрами ва Олий Мажлиснинг 15-сессияси арафасида 12-13 август кунлари Андижонда ЎзМТДП шаҳар фаоллари, хайрихоҳларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари билан бўлган учрашувда ЎзМТДП раиси Иброҳим Ғафуров «Тараққиёт босқичлари ва Мустақиллик қадриятлари» мавзусида маъруза қилди. Йиғилишда ЎзМТДП Андижон вилояти ва шаҳар кенгаши раислари Абдурашид Тўхтабоев ҳамда Алишер Жалилов партия ташкилотларининг фаолияти ҳақида сўзга чиқдилар.

Иброҳим Ғафуров, Абдурашид Тўхтабоев Пахтаобод туманида бўлиб, туманнинг «Маданият» бўлимида «Андижон» ширкат хўжалиги аъзолари, пудратчилари билан учрашдилар.

***

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтида Ўзбекистон «Миллий тикланиш» партияси раҳбарияти ҳамда партия нашри «Миллий тикланиш» газетаси таҳририяти масъулларининг республика оммавий ахборот воситалари вакиллари билан ўзаро мулоқоти бўлди. ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Иброҳим Ғафуров партиямиз ҳақида, унинг дастурий мақсадлари хусусида қисқача ахборот берди. ЎзМТДП зиёлилар партияси сифатида дунёга келгани ва кун сайин сафлари кенгайиб, одамлар онги, нуқтаи назарида партияга ортиб бораётгани хусусида тўхталиб ўтди.

**

ЎзМТДП Қашқадарё вилоят кенгаши етакчилари Самад Шойқулов, Музаффар Ражабов ва бошқа партия фаоллари жойларда бўлиб, сайловолди жараёнларга тайёргарлик, партиянинг мақсад ва вазифалари, терроризмга қарши курашда партиянинг роли мавзуларида учрашувлар, давра суҳбатлари ўтказмоқдалар.

***

ЎзМТДП «Аёллар қаноти» раҳбари, Олий Мажлис депутати Шарифа Салимова Самарқанд вилоятида сафарда бўлди. Ш. Салимова вилоятдаги барча туман ва шаҳарларда бўлиб, «Жамият ҳаётида аёллар фаоллигини ошириш, бўлажак сайловларда «Миллий тикланиш» партияси «Аёллар қаноти»нинг фаол иштирокини таъминлаш» мавзусида учрашув ва мулоқотлар ўтказди, туман кенгашларимизнинг бу борадаги фаолиятларини ўрганди.

***

ЎзМТДП котиби Мунира Қориева ва ЎзМТДП «Аёллар қаноти» раҳбари Шарифа Салимовалар Сурхондарё вилоятида сафарда бўлишди. Термиз, Шеробод, Ангор, Бойсун туманларида «Жамиятда аёллар фаоллигини ошириш» мавзусида учрашув ва суҳбатлар ўтказилди. Партия Марказий кенгаши етакчилари ушбу туманларнинг кенгаш йиғилишларида ҳам иштирок этишди.

***

Шеробод туман кенгаши йиғилишида туман хотин-қизлар қўмитаси раиси бўлиб ишлаётган Зиёда Жавлиева туман кенгаши раиси этиб сайланди.

Шунингдек, Олий Мажлис депутати Шарифа Салимова вилоят телевидениесида намойиш қилинган суҳбатда телевидение мухбири саволларига жавоб берди.

ДАВРА СУҲБАТИ

Олий Мажлисда "Икки палатали парламент сайловлари арафасида Ўзбекистон электрорати (социологик таҳлил)" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Ушбу тадбир Марказий сайлов комиссияси, Олий Мажлиснинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси ҳамда "Ижтимоий фикр" жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази томонидан уюштирилди. Давра суҳбатида Марказий сайлов комиссияси аъзолари, парламент депутатлари, жамоат бирлашмалари ва нодавлат ташкилотларнинг раҳбарлари, олимлар, маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

САҲИФАЛАРНИ ВАРАҚЛАСАНГИЗ:

Навоий вилоятида ЎзМТДП кунлари. Ҳар қандай тараққиёт, демократия, тикланиш кўнгилдан бошланади.

2-бетда

Фирибгар қурбонига айланган судья. Бир кишининг ноҳақ қораланган, барча ҳалол кишиларнинг виждонига отилган тошдир.

3-бетда

90-йиллари Сурияда мени «Русия аёли» деб таништирганди. Ўтган йили турк дунёси аёллари қурилтойида «Ўзбек аёли» деб президиумдан туширишмади.

4-бетда

ҲАРАКАТДАГИ ФИКР МАЙДОНЛАРИ

Навоий вилоятида Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси кунлари

Навоий вилояти дея ўзимиз айтсак ҳам, бировдан эшитсак ҳам руҳиятимизга кенгликлар киргандай, вужудимизга куч-қувват қуюлгандай бўлади. Бу ҳолат, албатта, аввало Ҳазрат Навоий исми, хотираси билан боғлиқ. Қолаверса, Ўртачўл, Маликчўлнинг заҳматга зар билан жавоб қайтарадиган даштлари, Томди, Конимех яйловларига ёйилган сурувлар, номи зарга туташ дарё, конлар, иқтисодий мураккабликлардан омон-эсон, бўйи пастламай ўзини кемтимай ўтиб келаётган йирик саноат корхоналари — ҳамма-ҳаммаси киши тасаввурида яхлит бир қудрат сувратини чизади. Аммо бу суврат зиёлилар партияси бўлса, хусусий корхона эгаси — ёғоч ёки мармар билан ишлайдиган киши бу партияда нима қилиб юрибди, деган гап ҳам айланиб қолади. Нима учун мустақил юрт тадбиркори, ишчи, деҳқони зиёли бўлмаслиги керак?! У зиёли бўлмаса қандай қилиб бугунни англайди, қандай қилиб эртанинг мўлжалини олади? Зиёдан йироқ йўлда юрганлар адашади-ку. Бу тарих синовларидан ўтган ҳақиқат.

— Биз ЎзМТДП Навоий вилоят кенгашининг раиси, "Юнител" компанияси вилоят бўлими раҳбари Исматулло Муҳаммадиевнинг сайлов жараёнларига тайёргарлик, жараённинг фуқароларимиз тафаккури, фаолиятига таъсири

қотиб турмайди. Ҳар гал Навоий сафарларида, учрашув, сўзлашувларда янги чизгилар билан бойийди. Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ташаббуси билан Ватан мустақиллигининг 13 йиллиги тантаналари арафасида Навоий вилоятида бўлиб ўтган анжуман, учрашув, суҳбатларда сўзловчининг ҳам, тингловчининг ҳам бор таассуротларини янгилайдиган фикрлар айтилди.

— Икки палатали парламентга сайловлар яқинлашгани сайин фуқароларимизнинг сиёсий фаоллиги ошаётганини ҳар кун, ҳар нафасда ҳис қилаяпмиз. Ҳамюртларимиз "Бўлса бўлибди-да, сайланса, сайланибди-да" деган лоқайд кайфиятдан тобора узоқлашяптилар. Сафимиз ёшлар, тадбиркорлар билан кенгаймоқда. Баъзан давраларда "Миллий Тикланиш" ҳақидаги мулоҳазаларини тинглаб ўтириб яқин ўтмишдаги сайлов билан боғлиқ ҳангомаларни ёдга оламиз. Депутатликка номзоди қўйилган бир пулдор ўз ҳудудидаги аёлу эркакка бир пой ковуш тарқатиб чиқибди.

— Агар менга овоз берсаларингиз иккинчи пойини бераман, бўлмаса йўқ, — деган экан.

Албатта, одамлар эртага бўладиган парламент сайловларида бир жуфт ковушга ишқи кетиб, мана шундай "бер-бер", "ол-ол"лар ботқоғидан униб, ўсиб чиққан кимсаларга овоз бериш оддий нодонлик, калтабинлик эмас балки, фарзандлар олдида, миллат олдида, озодлик олдида жиноят эканини англашлари шарт.

— Ҳаётимиздаги барча муаммолар, уларнинг ечимлари бир-бирига жуда боғлиқ. Алоҳида ажратиб олиб ҳеч чигални ечиб бўлмайди. Мана, хотин-қизлар масаласини олайлик... Яқинда Республика хотин-қизлар қўмитасининг конференцияси бўлиб ўтганидан ҳаммангиз хабардорсизлар. Анжуманда Президентимизнинг хотин-қизлар муаммоларига яқинроқ бориш, уларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашга оид фармонлари, шу фармон асосида қабул қилинган Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ҳақида узоқ-яқин туманлардан борган опа-сингилларимиз ишонч, умид билан гапирдилар. Фармон, қарорларда аёллар, айниқса, қишлоқ аёлларини иш билан таъминлаш масаласига катта эътибор берилган. Биз бораётган Нурота туманида 40224 нафар хотин-қизлар яшайди, — дейди вилоят ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси ЎзМТДП Навоий вилояти кенгаши "Аёллар қаноти» етакчиси Мусаллам Иброҳимова.

Туман аёллари ҳаёти кўзгуси бўлган рақамларни ўрганганимиз сари бугуннинг эътиборига эҳтиёжманд нуқталар равшанлаша бошлайди.

Нуротада 15745 та оила бўлиб, шундан 415 таси кам таъминланган оила сифатида ижтимоий ҳимояга муҳтож. 15234 нафар туғруқ ёшидаги аёллар чуқур тиббий кўрикдан ўтказилди. 12573 нафарида (82,5 фоиз) ЭКГ касалликлари борлиги аниқланди. 2004 йилнинг 6 ойи давомида меҳнат бўлимларига 570 нафар аёллар иш сўраб мурожаат этди, 548 нафарига ишсизлик мақоми берилиб, ишсизлик нафақаси тайинланди. Албатта, рақамлар аниқлиги яхши. Заиф халқалар аниқ кўриниб туради. Ижтимоий ҳимояга муҳтожларга моддий ёрдам, беморларга даво белгиланаётгани ҳам шу аниқликдан. Муҳими, мамлакатимиз раҳбари такрор-такрор талаб қилганларидек, оддий одамлар, оддий аёлларга яқинроқ борилмоқда.

Нурота тумани ҳокими Ўктам Ҳакимов иштирокида ўтган "Миллий Тикланиш" партияси фаоллари йиғилишида ўртага ташланган фикрларда ҳам фуқароларимизнинг "айтсамми, айтмасам" кайфиятидаги истиҳола, иккиланишдан узоқлашаётгани сезилди.

— Нурота — қадим каштачилар юрти. Аввалари ҳар бир хонадонда қиз боланинг

сепи учун сўзана, белбоғ, уйга, одамга зийнат берадиган турли буюмлар тикилар-

ди. Бугун момомерос ҳунаримиз тадбиркорликка асос бўлиб турибди. Мана, "Турон" маҳаллалик Санобар опа Ортиқова ўз уйида ўнлаб қизларга ҳунар ўргатади. Пойтахтдаги бир фирма воситачилигида хорижга буюртма асосида сўзаналар тикиб беришади. Тўғри, улар бу иш орқасидан ҳали бойиб кетганлари йўқ. Аммо ўн-ўн беш оила рўзғор тебратиб турибди. Ёшёш қизчалар ҳам ҳунар ўрганаётгани қувонтиради одамни. Бироқ Санобар опа қаби тадбиркорларнинг ишлари меҳнат стажига қўшилмайди. Ахир, эрта-индин бу эгилиб, кўз нурини тўкиб тикиб ўтирганларнинг ҳам ёши ўтади. Нафақа олиши керак, — дейди Нурота телевидениеси ходими Норбиби Давлатова.

— Туманимиздаги 18-умумтаълим мактаби Япония грантига муяссар бўлди. Офтобда қорайган қишлоқ болалари учун 2 та синф хонаси компьютерлаштирилганининг ўзи биз учун байрам. Фарзандларимизнинг истеъдоди кўриниб қолди. Энди Ёшлар каналининг "Қишлокдаги тенгдошим" кўрсатуви Нуротага келсин, бизнинг болаларнинг ҳам овози эшитилсин, — дейди Файзулло Хўжаев номли қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Умар Пўлатов. — Одамлар бор-борича қабул қилмаяптими, нималаргадир яхши-

ликлар қўшиб, яна ҳам яхшилагиси келаяптими, демак, ҳаётга муҳаббат ришталари билан боғланган.

Нуротадан Қизилтепа туманига ўтаётиб шунчаки гапиришгандай одатий оҳангларда бир воқеани гапириб беришди.

— Хонадонларимиздан бирида бир неча авлод қизлари сепига зийнат бўлган сўзана бор экан. Хориждан санъатсевар меҳмонлар келганда сотиб олишмоқчи бўлишибди. Баҳоси 10 миллион сўмга кўтарилса ҳам эгалари сотишга кўнмабди. Момомнинг, унинг момосининг, ўз онамнинг қўллари иси, кўзларининг изи бор, туморимиз бу бизнинг, — дейишибди. Меҳмон муроди ҳосил бўмаса-да, аждодлари хотирасига бўлган садоқатга бош эгибди.

Биз ҳам таъсирландик. Эстониядаги Муҳу оролида ёғоч супа устига қуп-қуруқ, ярми чириган қайиқлар тўнкариб қўйилар экан.

Бу қайиқлар юз, икки юз йил умр кўрган. Боболаримиз, оталаримизга беминнат хизмат қилган. Буларни ташлаб юборсак, хотирамизни ирғитиб юборгандай, — дер экан эстонлар. Қайси халқ ўзини таний бошласа, хотирасини муқаддас билади. Бу

— орқага кетиш эмас, юксалиш.

— 1990 йилларда туманимиз аҳолиси 7 фоиз тоза ичимлик суви билан, 8 фоиз табиий газ билан таъминланган эди. Бугун 90 фоиз аҳолимиз тоза ичимлик суви ичади. 99,5 фоиз аҳолимиз хонадонига газ кириб борди. 90-йилларда фуқароларимизнинг 70 фоизи тоза сувдан маҳрумлиги боис турли хасталикларга чалинган бўлса, бугун бу кўрсаткич 10 фоизга тушди, — дейди Қизилтепа тумани ҳокими ўринбосари Қурбон Ваҳобов.

Қизилтепа — Навоий вилоятининг қадим масканларидан. Улуғлар қадами етган табаррук тупроқ.

— 52060 нафар опа-сингилларимиз Қизилтепа — Олтинтепа номига яраша обод яшаймиз, деб меҳнат қилиб ётибди. Раъно Валиева деган шоиртабиат опамиз неча йилдан буён чўлда кўрик ер очади. Ёшлар катталарга қараб қад ростлайди. Бу йил Хуршида Нарзиева исмли қизимиз Зулфия номидаги Давлат мукофотига сазовор бўлди. Яна бир карра юзимиз ёруғ бўлди, — дейди Қизилтепа тумани ҳоким ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси ЎзМТДП Қизилтепа туман кенгаши «Аёллар қаноти» етакчиси Машҳура Каримова.

Одамлар бир пайтдагидай фақат яхшисидан гапирмайди, дилига тугиб қўйган гапларини ҳам тўкади.

— Кўплар билади, Қизилтепада улуғ тасаввуфчи аллома Боязид Бистомий зиёратгоҳи бор. Қани эди, шу зиёратгоҳ обод қилинса...

— Меҳнат нормативлари эскирган, 17 сотих ернинг яганаси учун 456 сўм тўланади. Бунча ерни ягана қилиш учун деҳқон неча юз марта эгилиб туради, меҳнат қадрини кўтариш пайти келди.

— "Миллий тикланиш" партиясининг қизилтепалик жонкуярлари — нафақадаги муаллим Умид Сатторов, бош пудратчи Мавжудахон Шариповалар айтган фикрларга Ўзбекистон халқ шоираси, "Саодат" журнали бош муҳаррири, партия Марказий кенгаши "Аёллар қаноти" етакчиларидан бири Ойдин Ҳожиеванинг сўзлари уланиб кетди:

— Аёл — оилани, жамиятни мувозанатга солиб турувчи қудрат. У доим меҳр-муҳаббат меҳваридай атрофда яхшилик, ободлик, гўзаллик иқлимини яратмоғи зарур. Ободлик, гўзаллик қайдан? Аввало, тинчлик, осойишталикдан. Мана шу Қизилтепа тупроғига дафн қилинган Мирзо Сомий Бўстоний ёзиб қолдирган тарихга кўра, мустабидлар бостириб кириб, XIX аср охирларида миллатимизнинг маънавий бойликлари — китоблар ёндирилган тунларнинг бирида осмондан юлдузлар ерга учиб-учиб, сўниб тушган экан. Миллат нурининг кули кўкка соврилганига юлдузлар азасидир бу. Табиатда биз билмаган синоатлар кўп. Мана, Нуротанинг қадим чашмасида шу кунларда ҳар эрталаб юлдузлар шаклида нур кўтарилаётган экан. Бу кетган нурнинг, сўнган нурнинг саодат, иқбол бўлиб тикланаётган, мустақил юртимизга қайтгани ишораси эмасмикин?!

Биз нотинч, безовта дунёни кўриб турибмиз. Мана, бир пайтлар ўнлаб боғлар гуркираган афғон тупроғи бугун темир қолдиқлари уюми, вайронага айланди. Шундай экан, дунёда уруш, айниқса, террор балоси бор экан, ўз кўнглимиз, уйимизни бу балолардан асрайлик. Ҳар аёлда яратувчилик қудрати бор. Бу қудрат бир-биримизга ҳимоя бўлсин!

ЎзМТДП Самарқанд вилояти кенгаши "Аёллар қаноти» етакчиси шоира Хосият Бобомуродова,"Дўстлик байроғи" газетаси мухбири Ойбуви Очилова ва бошқалар ҳам мустақиллик, ободлик, огоҳлик, фуқаролик бурчлари ва сайловлар ҳақидаги фикрларни айтиб, бири-бирини тўлдирди.

Фикрлар яқинлашдими — миллат яқинлашгани. Қизғин баҳс, ошкоралик, зиёлиларга хос ички бир маданий мезонларда ўтган йиғилиш, суҳбатлардан сўнг ЎзМТДП Марказий кенгаши, вилоят, туман фаолларини Навоий вилояти ҳокими Баҳриддин Рўзиев қабул қилди.

— Бу йил 1,5 миллион сўмлик гул кўчати ўтказдик. Уруғлар сепдик. Аввалги йилларда гулларни сувга, офтобга чидамлилигини танлар эдик. Энди кўпроқ ҳаво — кислород берадиганини, кўзга, кўнгилга рангларини билан яхшироқ таъсир кўрсатадиганини танладик, — дейди вилоят ҳокими мустақилликка тайёргарлик, янги иншоотлар, маданий-маърифий ва сайловларга боғлиқ жараёнлар ҳақидаги суҳбатлардан сўнг.

Вилоятнинг раҳбари диққат марказида бири-биридан зарур ижтимоий-иқтисодий муаммолар, режалар орасида гулга ўрин борлиги ажиб, сўз билан тасвирлаб бўлмайдиган бир кайфият уйғотди.

Ахир, ҳар қандай тараққиёт, демократия, тикланиш кўнгилдан бошланади-ку.

ЎзМТДП Навоий вилояти кенгаши раиси Исматилло Муҳаммадиев йиғинларнинг бирида:

— Сенинг бир олманг бўлса, дўстингда ҳам битта олма бўлса-ю, алмашсаларинг, ҳеч нарса ўзгармайди. Аммо фикр, ғоя алмашилса, сенда ҳам, дўстингда ҳам энди иккитага ортади, — деган эди.

Учрашувлар ҳақида ёзаётиб, ниҳоясида шу фикрни такрорлагим келди.

Кутлибека РАҲИМБОЕВА.

Андижонда Кенгаш йиғилиши

ЎзМТДП Андижон вилояти кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни Олий мажлис депутати Халқаро Бобур жамғармаси раиси Зокиржон Машрапов олиб борди.

Вилоят Кенгаши раиси А. Тўхтабоев 30 июлда Тошкент шаҳрида содир этилган террористик хуружлар тўғрисида гапириб, бугун мамлакатимиз фуқароларини, бутун миллатни ана шу ва бошқа хунрезликларга қарши бирлаштириш ҳар қачонгидан ҳам долзарб бўлаётганлиги, бу эса партиянинг дастурий мақсадларидан эканлигини айтиб, мазкур воқеалардан ҳар бир партия аъзоси, оддий фуқаро тегишли хулосалар чиқариб, мустақил юртимизни асраб-авайлаш, жамиятимизга ёт бўлган ҳар қандай ғояларга нисбатан миллий истиқлол ғояси асосида курашиш лозимлигини айтиб ўтди ҳамда партия ва унинг фаоллари олдида турган асосий вазифа терроризм, экстремизм ва уларнинг бошқа кўринишлари ҳамда уларга қарши кураш йўлларини халқимизга тушунтиришдан, ҳуқуқ-тартибот идоралари билан бу борада бақамти ишлашдан иборат эканлигини уқтириб ўтди.

А. Тўхтабоев йиғилиш иштирокчиларига Ўзбекистонда икки палатали парламент тизимига ўтишдан кўзланаётган мақсад, ушбу тизимнинг мазмуни ва моҳияти ҳамда унинг негизини ташкил этувчи «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги ва «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида»ги қонунларга атрофлича тўхталди.

Сўзга чиққан Алишер Қамбаров партия вилоят, шаҳар ва туман Кенгашларининг ўтган давр мобайнида асосий эътибори партия сафларини кенгайтиришга, «Миллий тикланиш» газетасига обуна масалаларига, шаҳар, туман Кенгашлари фаолиятини кучайтиришга қаратилганлиги, партиянинг дастурий мақсад ва вазифаларига ҳамда икки палатали парламентни шакллантириш ва бу билан боғлиқ сайлов компанияси технологиясининг хусусиятларига бағишланган учрашувлар, давра суҳбатлари ташкил этилганлигини таъкидлаб, ушбу тадбирлардан вилоят Кенгаши, Андижон шаҳар ва Кўрғонтепа туман Кенгашлари фаол иштирок этаётганликларини алоҳида эътироф этди.

Раёсат аъзолари Қамчибек Кенжа, Тўлан Низом, Алишер Жалилов ва бошқалар кейинги пайтларда вилоят партия ташкилоти фаолиятида ижобий силжишлар бўлаётганлигига, шу билан бирга ишда муаммолар ҳам борлигига қаратиб, барча фаолларни жипслашишга, ҳозирги долзарб паллада чеккада турмасликка даъват этиб, партия атрофида жам бўлиб мақсад, вазифаларни фаол амалга ошириш лозимлигини айтиб ўтдилар.

Раҳимжон БЎРИБОЕВ, «Миллий тикланиш» жамоатчи мухбири.

Партиямиз фидойилари

КЎНГИЛДА МЕҲР БЎЛСА...

Сирдарё — республикамиздаги энг кўп миллатли вилоят. Бунда миллатга қаралмайди, ҳақиқий инсонлик инобатга ўтади. Қўлидан иш келадиган, тадбирли, одамгарчиликни жойига қўядиган, шу юртни деб фидо бўла оладиган ҳар инсон борки, ўрнини топган. Шундайлардан бири Фичирят оға Қулиев.

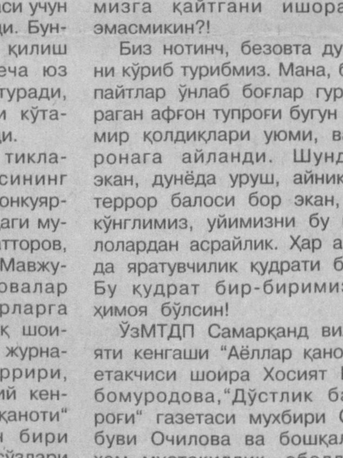

Ҳаётда турфа табиатли одамлар бор. Айниқса, катта жамоаларни бошқаришда кўпчилик билан муомала қилишга, одамларнинг кўнглига йўл топишга тўғри келади. Жамоа орасида меҳнаткаш, ўз вазифасини ҳамиша виждонан бажарадиган, ишини пухта биладиган кишилар билан бирга жамоани орқага тортадиган, умум ишига халақит берадиган лоқайд ва бепарволари ҳам учрайди. Уларнинг орасида ҳатто, асабни қақшатадиган даражада янгиликларни кўролмайдиган, тирноқ тагидан кир қидирадиганлари ҳам бўлади. Фичирят оға Қулиев турфа одамларни — яхшисини ҳам, ёмонини ҳам кўп кўрди. Ҳаммасига босиқлик, сиполик, вазминлик ва самимият билан ёндошди. Ҳаёт тарозисининг Фичирят оға турган палласи оғир келди.

У пахта саноати тизимида иш бошлаганида 19 ёшли серғайрат, қизиқувчан, эпчил йигит эди. Унинг содда ва оққўнгиллиги, кичик феъллиги ҳаммага бирдай маъқул келди. "Неки бўлса ўзингдан топ" деганларидек, Фичирят оға эл орасида обрў топган бўлса, ўзининг феъл-атворидан, яхшилигидан топди. Саноат соҳасини яхши билганлиги, илмлилиги, ҳар ишни тадбир билан қилиши ёш Фичирятни ўстира борди.

Фичирят оға Қулиевнинг "Гулистон экстракт ёғ" ҳиссадорлик жамиятига раис бўлиши айнан ўша даврга тўғри келди. Бу корхона ўша пайтда инқирозга юз тутган, ускуналари эскирган, содда тилда айтганда "ўтириб қолганди". Корхонани бу ҳолдан қутқариш, тўхтаб қолган ишларини юргизиш учун тадбиркор, ишнинг кўзини биладиган, метин иродали раҳбар бўлмоғи керак. Қирқ ёшдан ошиб-ошмаган Фичирят оға Қулиев айнан кутилган раҳбар бўлиб чиқди. Етарли касб маҳоратига эга, ёғ-мой саноати технологик жараёнлари ишини тўлиқ ўзлаштириб олган ишчан мутахассис раҳбарликни ўрнига қўя билди. Ўрни келганда қаттиққўллик, талабчанлик қилди. Ишлар изга тушди. Белгиланган режа, барча иқтисодий-техник кўрсаткичлар тўлиқ бажарилишига, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати юқори бўлишига эришилди.

Раҳбар яхши билади: ишлаётган ишчининг кўнгли хотиржам бўлса, меҳнатда унумдорликка эришилади. Шунинг учун ҳам Фичирят оға Қулиев аввало корхона ишчиларининг иқтисодий муҳофазаси масаласига катта аҳамият қаратди. Маошларни ўз вақтида берилишини назорат остига олди. Фичирят оға нафақат раҳбар балки самимий инсон сифатида ҳузурига келган ҳар бир кишининг сўзларини жон қулоғи билан тинглаб, ҳар қандай масалани ижобий ҳал этишга ҳаракат қилади. "Тўй-маъракаларда ҳамиша ёнма ён", "одамгарчилиги бор" дейишади у ҳақда гап кетганда. Бироқ, беайб парвардигор, ҳамманинг кўнглини бирдек олиш ўта мураккаб, айниқса, раҳбар учун. Иш жараёнида баъзан қаттиқ гапсўзлар бўлиб туради, бусиз мумкин эмас. Хато-камчиликлар, кайфият бузилиши, бировга яхши, бировга ёмон кўриниш — бари ҳаёт давомида бўлиб турадиган ҳодисалар. Ана шу ўнқир-чўнқирлардан ошиб, етиб келинган манзил — иззат — ҳурмат манзили.

Ҳозирги кунда Ф. Қулиев Сирдарё вилоят "Оқ-олтин" дон маҳсулоти корхонаси директори. Бугун корхонада ишлар ёмон эмас, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар харидоргир. Ишлаб чиқариш ҳажми кенгайган. Иккиламчи хомашё ишлаб чиқариш, макарон ишлаб чиқариш цехлари қурилиб ишга туширилиши янги иш ўринлари сонини оширди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар турини кўпайтириш борасида янги режалар бор. Корхона цехларида тўлиқ реконструкциялаш ишлари амалга оширилган. Ф. Қулиев жамоанинг яхши-ёмон кунларида елкадош, ҳамнафас. Шогирдлари Ботир Холматов ва Бахтиёр Фозиловлар ҳам ўз устозлари ортидан бориб, жамоа орасида обрў орттираётган ёшлардандир.

Айни кунда Фичирят оға Қулиев уч фарзанднинг отаси, уч набирани бобоси. Фарзандларига ҳар жиҳатдан ибрат.

— Ҳар гал Президентимиз ойнаи жаҳонда чиқиб, гапирганида жон қулоғим билан тинглайман. Ниманидир ўрганаман, сабоқ оламан, ҳаётнинг янги бир томонини илғайман, юрагимга, қалбимга ғайрат инади, — дейди Фичирят оға. — Юртбошимизнинг куюнчаклиги, жонбозлиги менга ҳам кўчгандек бўлади. Ишга бошқача куч билан отланаман.

— Бир корхонани оёққа турғазиш, жамоа кўнглини топиб ишлаш осон эмас. Раҳбарлик сирларидан бизни ҳам воқиф қилсангиз, — дейман ҳазил аралаш.

— Ҳаммаси кўнгилга боғлиқ, — дейди у жиддий. — Меҳр берсанг, меҳр оласан. Фақат меҳр сохта бўлмаслиги керак.

Ҳа, бу — раҳбарликнинг энг нозик сири. Аслида ўз иш жойи, жамоаси, ёр-биродарларига чин меҳр қўя олган одам эли, юрти, Ватанига ҳам буюк бир меҳр билан қарайди. Фичирят оғанинг меҳр-муҳаббати эса узоқ йиллар синовларида тобланган ҳақиқий, чин Меҳрдир.

Маматқул БОЗОРБОЕВ. Гулистон шаҳри.

Журналист текшируви

ФИРИБГАР ҚУРБОНИГА АЙЛАНГАН СУДЬЯ

БИР КИШИНИНГ НОҲАҚ ҚОРАЛАНГАНИ, БАРЧА ҲАЛОЛ КИШИЛАРНИНГ ВИЖДОНИГА ОТИЛГАН ТОШДИР

Мамасиддиқ Саккизбоевни нафақат Марғилонда, балки Фарғона водийсида жуда кўпчилик ҳурмат билан тилга оларди. У иймонэътиқод билан яхши амаллар қилган, меҳр-мурувватли инсон эди. Ундан яхшилик кўрган одамлар, маҳалла қариялари ҳали-ҳануз самимий хотирлайдилар. Унинг ёлғиз ўғли Эркин олийгоҳда ўқиб ҳуқуқшунос бўлди. Аввалига ҳуқуқ-тартибот идораларида, 1990 — 1995 йиллари Марғилон шаҳар судида судья лавозимида ишлади. Беш йил давомида Э. Саккизбоев томонидан чиқарилган ҳукмлар умуман бекор қилинмаганининг ўзи ҳам унга катта обрў-эътибор келтирганди. Ўша пайт-да суд, прокуратура, адлия ва ҳуқуқ-тартибот идораларида ишлаган ҳуқуқшуносларнинг фикрича, Э. Саккизбоев ўз вазифасига виждонан муносабатда бўладиган, қонун талабларига қатъий амал қиладиган судья бўлган. Ҳатто, у ўша кунлари Фарғона шаҳар суди раислигига тавсия қилиниб пойтахт идораларидан суҳбатдан ҳам ўтиб келганди. Бу лавозимга бошқаларнинг илинжи борлигини билмасди. Аммо унинг бошқаларга ўхшамайдиган-роқ яна бир хислати бор эди. Ким ва қайси идорада ишлашидан қатъий назар унинг олдига ноқонуний илтимослар билан келганларнинг йўлига юрмас эди. Аммо у қайдан билсин, ўша илтимосчилар бир кун келиб унинг тақдирини чилпарчин қилиб, обиҳаёт булоғини булғаб ташлашини!

... 1995 йил май ойларида велосипед ўғирлаб судланаётган Х. Тожибоев ва Ф. Усвалиевларнинг жиноят ишини судья Э. Саккизбоев кўради. У велосипед ўғриларининг аввал судланмагани, қилмишларига астойдил пушаймонлиги ва бошқа айбни енгиллаштирадиган важларни, Жиноят Кодексининг 169-моддаси 2-қисмида озодликдан маҳрум қилишдан ташқари ахлоқ тузатиш иши ёки жарима каби енгилроқ жазолар ҳам борлигини эътиборга олиб, 1995 йил 19 майда Х. Тожибоевга уч йил, Ф. Усвалиевга икки йил ахлоқ тузатиш иши жазосини тайинлайди.

Орадан етти ойча вақт ўтгач Эркин Саккизбоев Х. Тожибоев ва Ф. Усвалиевларга енгилроқ жазо тайинлаш эвазига Салим Тоҳиров воситачилигида пора олган деган гумон билан 1995 йил 4 декабрда қамоққа олинади.

Марғилон шаҳрида туғилган, аввал ўғрилик қилиб судланиб, жазони ўтаб чиққан, бир неча марта безорилик қилиб маъмурий жазога тортилган, 10 кун муддатга қамалиб чиққан, жамиятга фойдали меҳнат билан шуғулланмайдиган Салим Тоҳиров судьяга бераман деб Х. Тожибоевнинг отаси Т. Тожибоевдан, Ф. Усвалиевнинг акаси Р. Усвалиевдан май ойида уч марта — биринчи гал 30 минг, иккинчи гал 300 АҚШ доллари, учинчи сафар эса 10 минг сўм пул олади.

26 май куни Марғилон шаҳар прокурори Х. Тожибоев ва Р. Усвалиевларга нисбатан енгил жазо тайинланган деб ҳисоблаб, кассация тартибида протест келтиради. Жиноят иши Фарғона вилояти судида кассация тартибида кўриб чиқилиб, прокурор протести қаноатлантирилади. Ишни қайта кўрган Марғилон шаҳар суди Х. Тожибоевга ва Ф. Усвалиевларга қамоқ билан боғлиқ оғирроқ жазо тайинлайди.

Шундан сўнг, Т. Тожибоев ва Р. Усвалиевлар Салим Тоҳировдан 50 минг сўм пулни қайтаришни талаб қилишади.

С. Тоҳиров эса, пулларни Э. Саккизбоевга берганлигини ва ундан қайтариб олгач беришлигини баҳона қилади.

Салим Тоҳиров ким ўзи, воситачими ёки фирибгарми? Ҳақиқатан ҳам пулни Саккизбоевга берганми ёки ўзи ўзлаштириб юборганми?

Эркин Саккизбоевнинг устидан олиб борилган терговда ҳам, суд жараёнларида ҳам шу саволларга далиллар билан аниқ жавоб топилмади. Материалларни ўрганиб таҳлил қилганимизда Салим Тоҳиров ким эканлиги хусусида шундай хулосага келдик. У аввал ўғрилик жиноятини содир этиб, суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этилиб жазони ўтаб чиққан, суд психиатрик экспертизаси хулосасига кўра фантазёр, "театральный" характерли, ҳар қандай ёлғонни ўйлаб гапириши мумкин бўлган шахс. Фикримизнинг далили сифатида у терговда уч марта, суд жараёнларида беш марта сўроқ қилинганида унинг кўргазмаси саккиз хиллиги қайд этилган. Бир кўргазмасида 30 минг ва 300 АҚШ долларини Саккизбоевнинг кабинетига олиб кириб берганман деса, яна бир кўргазмасида 30 минг сўмни уйига олиб бориб берганман, дейди. Яна бир кўргазмасида судьяга бераман, деб олган 50 минг сўм пулни Баҳодир деган ўртоғимга "оборот" қилиб фоизи билан қайтариш шарти билан берганман, Э. Саккизбоевга туҳмат қилганман, дейди. Яна бир кўргазмасида Э. Саккизбоевга 300 АҚШ доллари бермаганман, терговчи мени уриб, қўрқитиб "доллар берганман" деб Саккизбоевга қарши кўрсатма олган дейди. Бир гал у вилоят прокурори номига ариза ёзади: "Саккизбоевга ҳеч қандай пул бермаганман, унга туҳмат қилганимдан пушаймонман" дейди. Яна бир кўргазмасида "Фарғона вилояти прокурорига ёзган аризам юзасидан прокурор ўринбосари Зубайдуллаев мен билан суҳбатлашиб, "аризангни қайтиб ол, 50 минг сўмни ўзим еб юборганман десанг мощенник деб 10 йилга тиқиб юбораман, деб қўрқитгани учун аризамни қайтиб олганман" дейди. С. Тоҳиров барибир қамаларди. Ўзи ҳам буни биларди. Аммо пулни олиб ўзлаштириб юборганини тан олса, фирибгарликда айбланиб кўпроқ муддатга жазога тортилишини ҳам, агар пора олди, бердисида воситачилик қилганман, деб кўрсатма берса, озроқ муддатга жазога тортилишини тергов жараёнларида Э. Саккизбоев ишининг синишидан манфаатдор бўлмаган органлар ходимлари унга "яхшилаб" тушунтиришган эди.

С. Тоҳировнинг на терговда ва на суд жараёнларида ҳеч бир гапи бир-бирига тўғри келмаса-да, унинг қуруқ кўргазмасини инобатга олиб ҳукм чиқарилди. Э. Саккизбоев иши бўйича воситачи деб айбланган С. Тоҳировдан бошқа гувоҳларнинг барчасининг кўргазмалари уч-тўрт хил. Бир-бирига ўхшамайди. Суд эса, уларнинг ҳар бир кўргазмасини ўзгартириш сабабларини батафсил текшириши, ишдаги бошқа далиллар билан таққослаб, уларга алоҳида-алоҳида баҳо бериш лозим деган қонун талабини бажармади. Наманган вилоят суди судьяси К. Умаров раислигида ўтган суд мажлисида Э. Саккизбоев айбли деб топилиб Ўзбекистон Жиноят Кодексининг 210-моддаси 3-қисмининг "а", "в" бандлари билан мол-мулкини мусодара қилган ҳолда 12 йил, 177-моддаси 2-қисмининг "б", "в" бандлари билан мол-мулкини мусодара қилган ҳолда 3 йил муддатга озодликдан маҳрум этилган ва Жиноят Кодексининг 59-моддасига мувофиқ мол-мулкини мусодара қилган ҳолда тайинланган жазоларни қисман қўшиш йўли билан 13 йил муддатга жазони қаттиқ режимли колонияларда ўташ шарти билан озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқаради.

Суд Ўзбекистон Республикаси Жиноят Процессуал Кодексининг 22-моддаси талабларига риоя этмаган ҳолда, иш бўйича ҳақиқатни аниқлаш учун фақат ушбу кодекс-да назарда тутилган тартибда топилган, текширилган ва баҳоланган маълумотлардан фойдаланиб, исботланиши лозим бўлган барча ҳолатлар синчковлик билан ҳар тарафлама тўла ва атрофлича, холисона текширилиши, ишда юзага келган ҳар қандай масалани ҳал этишда судланувчини фош қиладиган ва оқлайдиган ҳолатларни аниқлаши ва ҳисобга олиши керак, деган талабга амал қилмаган ҳолда суд мажлисида тўпланган далил ва исботларни баҳолашда бир тарафлама, фақат айбловга берилган ҳолда ҳукм қилиб жазо тайин этганидан норози бўлиб Э. Саккизбоев Ўзбекистон Республикаси Олий суди Жиноят ишлари бўйича судлов коллегиясига кассация шикояти ёзади. Олий суднинг Жиноят ишлари бўйича судлов коллегияси кассация шикоятини ва жиноят иши материалларини ўрганиб чиқиб Наманган вилоят суди-нинг 1996 йил 7 майдаги ҳукмини бекор қилади. Ишни янгидан судда кўриш учун шу суднинг бошқа составига юбориш ҳақида ажрим чиқаради. Ҳайъат ажримида суд ишининг ҳақиқий ҳолатини аниқлаш учун қонун билан белгиланган барча чораларни кўрмаган, судланганлар ва гувоҳларнинг мазкур иши бўйича берган барча кўргазмаларини судда атрофли равишда текширмаган, уларнинг иши бўйича хилма-хил, қарама қарши кўргазмалар бериш сабабларини аниқламаган ва бу ҳолатларга тегишли баҳо бермаган, бу билан Жиноят Процессуал Кодекси 22, 463, 484-моддаларининг 1, 2 бандлари талабларини қўпол равишда бузиб, иш ўта юзаки кўрилиб, иш бўйича барча ҳолатларни текширмасдан, юзага келган ҳамма шубҳа ва қарама-қаршиликларга бар-ҳам бериш ва ишончли далилларгагина асос қилиниб олинмасдан суд терговини бир ёқлама, юзаки ўтказганлиги қайд этилади. Айблов хукми таҳминларга асосланган бўлиши мумкин эмас – бу қонун талаби. Ажримда Э. Саккизбоевга С. Тоҳировнинг аввалдан адовати борлиги ҳақидаги далилларини ҳам текшириш чоралари кўрилмагани айтилади.

Иш Наманган вилоят судида судья С. Шамсиддинов раислигида янги составда қайта кўрилиб, 1997 йил 17 июлдаги ҳукм билан Э. Саккизбоевга нисбатан белгиланган жазо муддати 13 йилдан 8 йилга қисқартирилади. Ноҳақдан жазога тортилаётганини исботлаш учун Э. Саккизбоев бу ҳукмдан ҳам норози бўлиб Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг Жиноят ишлари бўйича судлов коллегиясига кассация шикояти ёзади.

Судлов ҳайъатига ёзилган шикоятда Э. Саккизбоев ўзига нисбатан чиқарилган ҳукмни қонунсизлиги учун бекор қилиб адолатни қарор топишида ёрдам беришларини сўрайди. Ўзининг мутлақо айби йўқлигини, С. Тоҳиров фирибгарлигини яшириш мақсадида унга туҳмат қилаётганини асослар билан кўрсатиб Олий Суднинг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатидан ҳукмни бекор қилиб, ишни ҳаракатдан тўхтатишни сўрайди.

Судлов ҳайъати кассация шикояти ва иш материалларини ўрганиб чиқиб, Э. Саккизбоевга нисбатан чиқарилган Наманган вилояти судининг 1997 йил 17 июлдаги ҳукмини ўзгартиради. Э. Саккизбоевга нисбатан тайинланган жазони 8 йилдан 5 йилга қисқартиради. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 7 августдаги Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги эълон қилинганининг беш йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги фармонининг 6-моддаси "а" бандини тадбиқ этиб белгиланган жазо муддатини ўталмаган қисмини ярмига қисқартиради.

Ҳукмларнинг қайта-қайта бекор қилиниб ўзгартирилиши — жазо муддатларининг камайтирилишининг ўзидан ҳам кўриниб турибдики, терговчилар ва судлар томонидан адолат мезонлари бузилган. Судлар ҳукмни ишга қараб эмас, қораловчига қараб ўқишган. Эркин Саккизбоев ўзининг айбсиз айбдор бўлгани учун Олий Суднинг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатининг бу галги ажримидан ҳам норози бўлиб Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси номига яна шикоят (назорат тартибида) ёзди. Адолатсизлик, тўғрироғи фирибгарнинг туҳмати қурбони бўлгани, ҳолатлар холисона баҳоланмай, балки, фаразлар қилган ҳолда гувоҳларнинг қуруқ кўргазмаларига асосланиб, айбловга ўта оғишган ҳолда баҳо берилиб, айби йўқ бўлса ҳам асоссиз жазо тайинлангани хусусида Олий Суд раисига мурожаат қилади.

"Одил суд барча ижтимоий эзгуликнинг пойдевори" деган жаҳоншумул ақида бор. Ҳа, судлар кимгадир жазо беришдан аввал ҳар доим, у гуноҳсиз эмасмикан, деган саволни бериб мулоҳаза қилганида эди, адолатсизликлар кескин камаярди. Одамлар Саккизбоевга ўхшаб сарсон бўлишмасди.

Ҳуқуқий мавзуда қалам тебратувчи журналист сифатида кўплаб суд мажлисларида иштирок этганмиз, жиноят ишлари билан танишиб чиқишга тўғри келган. Аммо Э. Саккизбоевникига ўхшаганини учратмадик. Қаранг, Э. Саккизбоевнинг пора олганини исботловчи важ сифатида далилий ашё деб эътироф этилган 38300 сўм пулни терговда шахсини аниқлашнинг иложи бўлмаган номаълум киши пора берувчи Т. Тожибоевнинг уйига "бу нарса сизга тегишли" деб ташлаб кетади. Терговчи бу пулни Саккизбоев қайтарган бўлиши мумкин деган фаразини "ҳақиқатга" айлантиради. Терговчининг бу фаразига суд ҳам ҳуқуқий баҳо бермайди, аксинча, номаълум шахс томонидан ташлаб кетилган "далилий ашё"ни Э. Саккизбоев қайтарган бўлса керак, деган хулоса қилади.

Ушбу "далилий ашё"ни ким ташлаб кетганини, қаердан келганини ва кимга тегишли эканини терговчи ҳам, қолаверса, суд жараёнларида судьялар ҳам аниқламаган. Аниқлаш чораларини ҳам кўрмаган. ЖПКнинг 95-моддасида исботланиши керак бўлган барча ва ҳар бир ҳолатнинг ҳақиқийлигини сўзсиз тасдиқловчи ишга оид барча ишончли далиллар тўпланган бўлса, уларнинг жаъми ишни ҳал қилишга етарли деб ҳисобланиши белгиланган. ЖПКнинг 203-моддасида эса келиб чиқишини кимга тегишлилигини, қўлдан-қўлга ўтганлигини ёки турган жойи ўзгарганлигини, шунингдек, иш ҳолатларини аниқлашга хизмат қиладиган физикавий аломатлар ёки белгиларга эга бўлган нарса далилий ашё ҳисобланиши қатъий белгиланган. Т. Тожибоевнинг уйига номаълум шахс томонидан ташлаб кетилган пулни Э. Саккизбоев бермаган бўлса, пулни Э. Саккизбоев қайтарган деб таҳминий хулосага келиш қайси қонунга тўғри келади? У пулларда айбланувчига тегишли бўлган бирор белги ёки излар йўқ бўлса, қандай асослар билан Саккизбоев қайтарган деган хулосага келинган. Энг даҳшатлиси суд терговида ҳатто терговчи Ҳаёт Умаров ҳам бу пулларни Саккизбоев қайтарганлигини тасдиқловчи далил йўқ, деб жавоб берган бўлишига қарамай, суд ҳайъати бу пулларни Э. Саккизбоев қайтарган деган фаразий хулосасини тасдиқлаб юбораверган.

Терговда ҳам, судда ҳам пора олди-бердисида воситачиликда айбланган Салим Тоҳиров ўз ташаббуси билан фирибгарлик қилиб, пул топиш мақсадида велосипед ўғирлашда гумон қилиниб, Х. Тожибоев милиция томонидан ушланганидаёқ унинг отаси Т. Тожибоев хонадонига 2 — 3 марта бориб ўғлингизни қутқариб олиш керак, ўғлингиз бўш, зонада унга қийин бўлади, деб ҳоли жонига қўймайди. Ўғирлик бўйича қўзғатилган жиноят ишини тергов қилаётган терговчи Эргашев билан битта домда яшайман, мен айтсам ёрдам қилади, пулни аямanglар деб фирибгарлик йўли билан пул ундирмоқчи бўлгани ойдек аён факт-ку! Ўша пайтда бу ишни қайси судья кўриши ҳам номаълум эди-ку! Агар велосипед ўғирлаш бўйича жиноят ишини Саккизбоевдан бошқа судья кўрганида унинг бошига ҳам туҳмат тоши ёғилиши мумкин эканда?

Ундан ташқари суд мажлисида Салим Тоҳировнинг отаси Исроил Тоҳиров ўғлининг ҳозирги гапирган гапи ярим соатдан кейинги гапига тўғри келмайдиган ёлғончи, ота-онасининг уйига худди бегоналардек келиб кетадиган оқибатсиз фарзанд бўлганини рўйи рост айтади. Ҳатто отаси С. Тоҳировнинг қаерда яшашлигини ҳам билмайман, дейди. Судда С. Тоҳиров мен қиморбозман, наша чекаман, деб ўзини қаҳрамон қилиб кўрсатади. Аввал ўғирлик қилиб қамалиб чиққан, безорилиги учун маъмурий жавобгарликка тортилиб ўн кун муддатга қамоқ жазосига тортилган, хулқи бузуқ ва субутсиз, фойдали меҳнат билан шуғулланмайдиган, маънавиятсиз бир кимсанинг қуруқ кўрсатмаларига, туҳматига асосланиб, ҳуқуқ-тартибот идораларида намунали ишлаган, хизмат пилла-поялариdan масъул лавозимларга кўтарилиб бораётган, эл юртда, қаерда ишламасин жамоасида обрў эътибор қозонган, иқтидорли ҳуқуқ-шунос инсонни жавобгарликка тортиб қамаб юборилиши адолатданми?!

Кимки ярамас одамларга ҳайриҳоҳ бўлиб қараса, яхши одамларга зиён етказади. Бу ҳақиқат унутилди.

Тергов пайтидаги Э. Саккизбоевга нисбатан қўлланилган қонунсиз ҳаракатлар, жисмоний ва маънавий хўрликларнинг чек-чегараси бўлмади-ку! Тергов давомида Э. Саккизбоев ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларида ишлаганини била туриб, унга руҳан таъсир ўтказилиб, маънавий хўрлаб тергов изоляторида 3 марта одам ўлдириш, босқинчилик, ўғирлик жиноятларини содир этган, оқибатда ўлим жазосига ҳукм этилган ашаддий жиноятчи билан бир камерада сақланиб, қонунсиз равишда икрорлик кўргазмаси олишга уринганлик ҳолатлари қайси қонун меъёрларига тўғри келади?

Саккизбоевнинг иши ҳақида мақола ёзиш жараёнида бир нарса доим кўз ўнгимда турди. "Ўзбеклар иши", "Пахта иши" деб казоб терговчилар Гдлян ва Ивановлар томонидан тўла асосга эга бўлмаган, гувоҳларга жисмонан ва маънан тазйиқ ўтказиб, фалон йили фалончига фалон сўм пора берганман, деб кўрсатма олиб ноҳақдан айбланаётганлардан турли ғайри қонуний усуллар билан икрорий кўргазмаларга қўл қўйдириб олиниб ишлари судга чиқарилган ва судларга босим ўтказилиб ноқонуний ҳукмлар азобларини тортган ҳамюртларимиз тақдирига Э. Саккизбоевнинг тақдири ҳам жуда-жуда ўхшаб кетади. Бир кишининг ноҳақ қораланиши — барча ҳалол кишиларнинг виждонига отилган тошдир, — деб айтган эди француз ёзувчиси Жан Лабрюйер.

— Яхши-ёмон кунлар ўтаверарқан, инсон ҳамма нарсага бардош ҳам бераркан, аммо адолатсизлик, ҳақсизликни унута олмас экансан, киши, — дейди Эркин Саккизбоев. — Кечалари уйғониб кетаман. Наҳотки, ҳақиқат очилмай қолиб кетса. Юрагимда армоним, армонларим кўп. Мени 1995 йил 4 декабрда қамоққа олишган бўлса, 10 декабр куни, орадан олти кун ўтгач, падари бузрукворим оламдан ўтди. Аввало Аллоҳ, аммо отамнинг ўлимига менинг бошимга тушган мусибат ҳам қайсидир маънода сабабчи бўлган деб эзилиб юраман. Ёлғиз ўғил не-не умидлар билан ўстирган отамни сўнгги йўлга кузатиш, қабрига бир сиқим тупроқ ташлаш насиб этмади. Бундан ортиқ армон бўладими? Икки йилу тўрт ой қамоқ азобини тортдим. Соғлиғимдан путур кетди. Ҳеч бир инсоннинг бошига қуруқ туҳмат тошлари ёғилмасин экан...

Эркин Саккизбоевнинг қатъий айтган сўзлари қулоғимда қолди: "Барибир ҳақиқат рўёбга чиқади, менга нисбатан чиқарилган адолатсиз ҳукм бекор бўлишига ишонаман".

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
"Миллий тикланиш" махсус мухбири.

АДИБЛАР БОҒИДА — ШАХМАТ БЕЛЛАШУВИ

Ёзувчилар, шоирлар ва журналистлар ўртасида ҳар йили шахмат бўйича мусобақалар ўтказиш анъанага айлан-

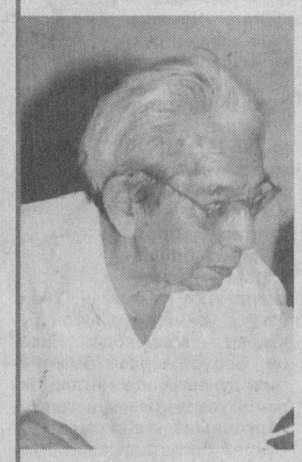

ган. Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги «Ёзувчи» дала-боғида мамлакатимиз истиқлолининг 13 йиллигига ҳамда ҳамюртимиз Рустам Қосимжоновнинг шахмат бўйича жаҳон чемпиони бўлгани муносабати билан турнир бўлиб ўтди. Турнирда Ўзбекистон Қаҳрамонлари Саид Аҳмад, Озод Шарафиддинов, Эркин Воҳидовларнинг иштироки мусобақага ўзгача руҳ, нуфуз бахш этди. Жаҳон чемпиони Рустам Қосимжоновнинг табрик телеграммаси турнир иштирокчиларига кўтаринкилик бахш этди.

Эркин Воҳидов нафақат шеър-ғазал бўстонида, балки, шахматда ҳам ўзини биринчи эканини кўрсатди. Иккинчи ўрин таниқли адиб Хуршид Дўстмуҳаммадга, учинчи ўрин атоқли адабиётшунос олим, устоз Озод Шарафиддиновга насиб этди. Ғолибларга қимматбаҳо совғалар топширилди.

Дала-боғдаги турнир шахмат байрамига айланиб кетди.

Суратларни Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Нўъмонжон ***МУҲАММАДЖОНОВ*** *олган.*

НОҚОБИЛ БОЛАДАН МЕВАЛИ ДАРАХТ ЯХШИ...

Ўсмирлик йилларим эди. Нима бўлди-ю, бир куни ногаҳон ножўя сўз туфайли отамнинг дилини ранжитиб қўйдим. Бироздан сўнг ўзимга келдиму қилган айбимни ўйлаб, кўзларимга ёруғ дунё тор бўлиб кетди.

Энди қандай қилиб отамдан кечирим сўраш йўлини излай бошладим. Отам уйимиз олдидаги йўл бўйига мевали дарахт ўтказаётган эди. Мен ўзимни гўё отамга қарашаётгандай тутиб, отамнинг олдида куймалана бошладим. Аммо отам менинг келганимни сезмагандай ўз иши билан овора эди. Отам менинг келганимга парво қилмагани сайин дилим эзилиб борарди. Ниҳоят, сукунатни бузиш мақсадида сўз бошладим:

— Ота, нега ҳамма жойга мевали дарахт экаверасиз?

Шунда отам:

— Болам, ноқобил фарзанддан кўра мевали дарахт ҳам яхши-да, деб жавоб берди. Отамнинг бу жавоби юрагимга ўқдек қадалганди. Наҳотки, шу мевали дарахтча бўлолмаган бўлсам?.. Тўғри, отам мени кечирди. Кейинчалик отамнинг дилини имкон қадар оғритмасликка ҳаракат қилдим.

Мана, орадан анча йиллар ўтиб кетди. Отам бу фоний дунёни тарк этиб, боқий дунёга рихлат қилди. Отам эккан ўша олма дарахти ҳам ғарқ пишиб ҳосилга кирган. Ғоҳида уйда туриб кўчадан ўтган одамларнинг экканга раҳмат, деган сўзлари қулоғимга чалиниб қолади. Шунда мен ўйга толаман. Охирги марта қачон отангга раҳмат деган сўзни эшитдим. Баъзан кечалари уйқум қочади, кўчага чиқиб ўша дарахтни отамни қучгандай қучаман ва отам авлиё экан, дейман шивирлаб.

М. ЖАББОРОВ.
Хоразм вилояти.

БУ СУВЛАРГА ТУШ АЙТИБ БЎЛАРМИКАН?

Ҳар гал шаҳардан қишлоққа қайтар эканман, уйимиз олдидан сокин оқиб ўтувчи анҳорга узоқ вақт термулиб ўтираман. Шаҳарда зувиллаб ўтаётган вақт қишлоққа келганда шу анҳор сувидек бир маромда оқаётгандек туюлади. Бу анҳор болаликдаги кўп қувноқ дамларни ёдимга солади.

Ўша дамларда унинг сувлари тиниқ, шаффоф оқарди. Биз онамиз ёпиб берган кулча нонларни мана шу кўприкдан туриб сувга отардик. Қандай беғубор ва бахтиёр дамлар эди ўшанда.

Хўш, бугун-чи, бугун бу сувларга нон оқизоқ қилиб еб бўладими?

Юзасида хас-ҳашак, турли хил чиқиндилар оқиб келаётган анҳор ҳам гўё менга ўтмишини эслаб ҳасрат қилаётгандек туюлади. Нега бунчалар ўзгариб кетди? Тонгда кўчага чиқсанг, ёш келинчакларни анҳорга қарата кўча супираётганини кўриб юрагинг эзилиб кетади. Бизга сувга тупурма, ёмон бўлади, деб доим катталар уқтиришган. Биз ҳатто ёмон бўлади сўзини, ёмон бўлса нима бўлади, дейишга ҳам ботинолмас эдик. Балки ёмон бўлгани шудир, олдингдан оқиб ўтган анҳордан бемалол сув ичиб, юз чаёлмасанг. Ўғлим кунда чўмиламан, деб харҳаша қилади. Бир пайтлар қирғоғида ётиб олиб, қониб-қониб сув ичган анҳорингда, бугун ўғлингга чўмилишга рухсат беролмасанг алам қилар экан. Балки сиз замон ўзгариб кетган деб осонгина жавоб қиларсиз? Йўқ замон ўша-ўша, қуёш бир хилда чиқиб ботаяпти. Аммо ўзимиз ўзгарганимиз рост. Яқинда хориж сафаридан қайтган бир дўстим билан суҳбатлашиб қолдим. Унинг айтишича, у борган мамлакатларда ҳаттоки тишларини ювиш учун ҳам алоҳида сувлардан фойдаланишаркан. Биздек сувга сероб юрт дунёда кам учрар экан.

Агар биз бугун вақтида кўзимизни очмасак, бир кун келиб бизни бу сувларнинг уволи тутмасмикан?

Анҳор бўйида узоқ ўтириб қолганимни кўрган йўловчилар ҳойнаҳой сувга тушини айтаяпти, деб ўйлаётгандир, билмадим энди бу сувларга туш айтиб бўлармикин.

Муҳаммадсиддиқ РАҲМАТОВ.

Дилкаш суҳбатлар

Бошқотирмаларга қаршиман

Оқ қоғозга ошно бўлиш — бошқа бир дунёда яшаш дегани.

Ижод аҳли ҳар куни янги режа ва ғоялар билан ёнади.

Унинг кўнгли беҳаловат, хаёллари безовта...

Республикада хизмат кўрсатган маданият ходими, «Тонг юлдузи» газетаси Бош муҳаррири, шоира Умида Абдуазимова билан суҳбатимиз ана шу ҳақда бўлди.

— Умида опа, яқинда Зоминда бўлиб ўтган ижодкор ёшларнинг анъанавий семинарида иштирок этдингиз. Ўриклисой таассуротлари, анжуманда қатнашган ёш қаламкашларнинг ижоди ҳақида нималар дея оласиз?

— Мен учинчи маротаба бу ерда бўлишим. Учинчи маротаба ҳаёт ташвишларидан узоқлашиб, КЎНГИЛга қайтгандек бўлдим. Чиндан ҳам барча иштирокчилар уч кун бўлса-да, тирикчилик ғами, турмушнинг майда-чуйда юмушларидан узилиб, ижод дунёсида яшашди. Зоминда янгича руҳ, янги орзулар барқарор. Баҳаво гўшадаги дилтортар суҳбатлар, ўқилган шеърлар, ҳикоя, ҳатто романларгача, ҳамма-ҳаммасида ёшликнинг туғёнлари гуркираб турибди. Устоз Абдулла Ориповнинг ёшларга эътибори, улар билан эркин суҳбатга киришиб, бир маконда ёнма-ён яшаши бу мактабнинг бошқа мактабларга ўхшамаслигидан далолатдир. Бу йил иқтидори мурғак, ўзи ҳам мурғак, кўнгли оппоқ, фикри тоза йигит-қизлар таклиф этилишибди. Зомин семинари иштирокчисига айланган бу бахтиёрларни беихтиёр яшашга, ёниб, яратиб, ижод қилиб яшашга ундайди. Шунинг учун ҳам, айниқса, бу йил у ердан бир умрга татигулик таассуротлар билан қайтдим.

— Бугунги болалар адабиёти ҳақида фикрларингизни билмоқчи эдик. Болалар учун ижод қилаётган адиблар камга ўхшайди... ёки бошқачароқ айтганда, уларни ёш китобхонлар билан боғлаб турган ришта — янги алифбодаги китоблар тўғрисида гаплашсак.

— Биласизми, болалар адабиёти сустлашиб қолди, деган фикрга қўшилмайман. Иш столим устида болалар учун ёзилган асарлар тахланиб ётибди. Газетамизда баъзан яхлит тўпламларни ҳам босиб турамиз. Янги алифбодаги китоблар сони яна биттага кўпайсин деймиз-да. Шунинг учунми, ўзлари кесиб, муқовалаб олинадиган бу китобчалар ўқувчиларимизни жуда қизиқтириб қўйган. «Чаманда гул» номли руknимизда эса, жаҳон адабиёти дурдоналарини берамиз. Бу борада ўз таржимонларимиз ҳам етарли. Мен саҳифаларни тўлдириб бериладиган бошқотирма-ю, кроссвордларга қаршиман. Унинг ўрнига ўзимиз сув ичган булоқлар — Машрабдан, Навоий, Бобур...лардан берганимиз, дунёвий адабиётлар билан ўқувчиларимизни таништирганимиз яхши эмасми? Бундай бошқотирмалар ўқувчининг фикрини чархлаши мумкин, аммо маънавиятини юксалтирмайди.

Янги алифбодаги китоблар борасига келсак, улар ҳар бир нашриётда мунтазам чиқарилмоқда. Фақат, ўқувчилар қўлига етиб бориши, тарғибот ва ташвиқоти кўнгилдагидек эмас. Буни ҳатоки ўз газетамиз тимсолида ҳам айтишим мумкин. Бир вақтлар бу газета бир ярим миллионга яқин нусхада чоп этилган эди. Бизда тўқ ва хотиржам яшашмаса-да, ота-оналаримиз ўз фарзандларига обуна учун пулларини аяшмаган эди. Чунки, улар болаларга бола тилида мамлакат сиёсати, тинчликпарвар ғоясини тушунтирадиган шу ягона газета эканлигини дилдиларидан тушунишган эди-да.

— «Тонг юлдузи» таҳририяти қошида тўгарак бор деб эшитганмиз.

— Газетамиз азалдан болалар ва ўсмирлар учун биринчи адабий мактаб бўлиб келган. Бугун тўрт хил рангда чиқаётган «Тонг юлдузи»нинг мазмун-мундарижаси ҳам ранг-баранг. Газетани варақлаб, «Тонг юлдузи» атрофидаги ёш, чақноқ юлдузлар билан танишаверасиз. Таҳририятимиз қошидаги тўгарак менга болалигимни эслатади. Отам раҳматли ҳар чоршанба куни мени машғулотларга олиб келиб, ўзлари эшик олдида пойлаб ўтирардилар. Ўшанда тўгаракни Наримон Орифжонов, Сафар Барноев, Пўлат Мўмин, Барот Исроилов, Тоҳир Малик сингари устозлар навбат билан бошқаришган. Мен ҳам газетада иш бошлабоқ, шу тўгаракни жонлантиришга ҳаракат қилдим. Ҳозир бизнинг мактабимизни ўтганлар олий даргоҳларни битириб, сафларимизга келиб қўшилишган. Ҳамон ҳар ҳафтанинг душанба кунлари 30-40 нафар ёш қаламкашлар таҳририятимизни тўлдиришади. Боласини етаклаб келган ота-оналарни кўрсам, қувониб кетаман. Чунки фарзандининг қизиқиш ва интилишлари билан ҳисоблашиш ҳамма вақт ҳам ҳамманинг қўлидан келавермайди-да.

— Қўшиқ бўлган шеърларингиз кўп... Куй басталаш жараёнида шеърда ўзгаришлар бўлиши мумкин. Хонандалар сиз билан бамаслаҳат иш кўришадими?

— Ўйлаб кўрсам, биринчи китобимдаги шеърлардан тортиб, ҳозиргисигача кўпгина хонандаларимиз янги қўшиқлар яратишда фойдаланишаяпти. Илҳом Иброҳимов Марғилондан телефон қилиб, янги шеърларимни сўраб ёзиб олишини айтмаганда, асосан эълон қилинганларини қўшиқ қилиб куйлашмоқда. Шунинг учун ҳам кўпинча шеърларимнинг қўшиқ бўлганини мухлислар қаторида радио ёки телевидениеда берилганда эшитиб қоламан. Ўша шеърдаги ҳароратни, нозик ҳисларни тўғри тушуниб, илғаб ишлашганидан хурсанд бўламан.

— Ижодий сафарларда кўп бўласиз. Ватан туйғуси, унинг соғинчи, фахри, ўзга юрт тупроғида туриб ҳис қилган ҳаяжонларингизнинг ҳаммаси шеърга сиғмаса керак...

— Ўтган йили декабр ойида Турк дунёси аёллари иккинчи қурултойида қатнашдим. 52 туркийзабон мамлакатларнинг вакиллари қатнашган бу анжуманда Ўзбекистондан бир ўзим иштирок этибман. Аммо буни қарангки, мен етти кун давомида ўзбек номим билан президиумдан тушмадим. Дунё аёллари ўзбекларга қизиқиб қолишганидан ҳаяжонда эдим. Ҳатто, мен кийган атласни кўз-кўз қилишиб, ўзбекнинг ўз матоси ҳам бор-а, деб олқашганини айтмайсизми? 90-йилларда Сурияда бўлганимда мени «русия аёли» деб таништиришганди. Бу икки ҳолатни солиштириб, истиқлолнинг нима эканини дил-дилимдан англайман. Бизни кўкларга кўтариб, дунёларга олиб чиқаётган юртбошимизга узоқ умр тилайман... Беихтиёр, турмушидан нолиб, дунёларга айюҳаннос солаётган айрим юртдошларим, тинч кунларимизга тазйиқ қилмоқчи бўлганларга нафратим ошади. Бир шеъримда ёзгандим:

Сабрим менинг
шу дунёда,
Жабрим менинг
шу дунёда.
Кетар бўлсам қайга кетай,
Қабрим менинг
шу дунёда, — деб.

Ҳақиқатан ҳам ота-онамизнинг қабри бор шу тупроқда. Биз ўз тупроғимизни гулга, шон-шавкатга буркашимиз керак. Ёмонини яшириб, яхшисини ошириб яшашимиз даркор. Қолаверса, четдан биров келиб бизга яхши ҳаёт яратиб бермайди. Ота-боболаримиз ҳам оила сирини достон қилишни ўзларига ор билганлар. Ниятим, касбини севган одамлар кўпайсин. Бир санъаткорнинг «Саҳнани ташлаб кетсангиз, қийинчиликлардан қутуласиз» деган маънодаги гапга «Шу саҳнага чиққунча ғишт қуйдим, пахса урдим» деб жавоб берганини эшитганман.

— Ижодий кайфиятингиз, келгуси режаларингиз билан ўртоқлашсангиз.

— Болалигимдан бугунгача газета атрофида, қоғоз қоралаб, ижодкору ижодорлиларни саралаб яшаяпман. Раҳматли Шавкат Раҳмон «Умида, нега бунча бахтиёр дард билан шеър ёзасиз-а!» деган эди бир китобимга муҳаррирлик қила туриб. Энди эса ўша кунларимни орзиқиб эслайман. Йиллар ўтгани сари юрагингиз ҳувиллаб қолаверар экан... Йўқотишлар йўлидан шеър топиб оламан баъзан. Ўндан ортиқ китобим чиқди. Демак китобларим ҳам бисёр, топгану йўқотганларим ҳам...

— Лекин барибир табиатан қувноқ кўринасиз. Кўзларингиз ҳамиша кулиб туради. Болалар газетасида ишлаган одам қаримаса керак-да?

— Билмасам... Бунга балки болалар кунида туғилиб, болалар оламида яшаётганим ҳам сабабдир. Чунки, болалар ошкора йиғлаб, ошкора кулишни билишади. Мен ҳам ичимда сир сақлай олмайман. Ноизик томоним ҳам шунда. Эҳтимол шундандир, самимиятим устунлигидан оламга очиқ қараб, одамларга қувонч ва ташвишларимни очиқ юқтириб юришим.

— Илоҳим шундай бўлиб қолинг. Фарзанду набираларингиз ҳам — «Тонг юлдузи» нусхаларидек кўпайсин. Боласини тўгарагингизга етаклаб келаётган ота-оналар бор экан, янги алифбодаги китоблар нега кам, деб куюниб юрган катталар барқарор экан, республика болалари ва ўсмирларининг газетаси ўз миллионларига етиб олади деб умид қиламиз.

Суҳбатни «Миллий тикланиш» мухбири Зумрад ВАҲОБОВА ёзиб олди.

Шеърга сиғмаган гаплар

Сўз одамнинг жонини олиши мумкин,
Гўёки у кескир қилич,
энг кескир қилич.
Сўзлаётганларга инсоф берсин.

***

Бу сенга берилган энг оддий жазо,
Энг оддий, лекин, энг олий.

***

Қийин, жуда қийин, бемор одамнинг ёнида бўлиш жуда оғир. Айниқса, у энг яқин кишинг бўлса. Қўлингдан ҳеч нарса келмаганидан кейин, сохта табассум қилиб, ҳол-аҳвол сўраган бўласан. Ўзингни еб қўйсанг ҳам ҳеч нарсани ўзгартира олмайдиган ожиз одам боласи эканлигингни ана шунда ҳис қиласан. Дарднинг олдида шоҳ ҳам гадо. Лаганбардорлик қилиб, қисматга пора тутқазолмайсан, зоринг ҳам, зўринг ҳам бир пул. Шу дамда тақдирдан ортиқ ҳақиқатгўй, адолатпарвар топилмайди. Кулсанг ҳам, сочингни юлсанг ҳам парво қилмайди у. Беморлик — биродарингнинг бошига тушган синов. Тани бошқа дард билмайди, деб шуни айтсалар керак. Қанчалар аччиқ бўлмасин, тан олишимиз керак, бошқа йўл ҳам йўқ. Ҳар ким ўзининг гўрига ўзи тушади.

***

Узоқ машаққатлардан сўнг ушалган орзу майдалаб, эзғилаб ёққан ёмғирдан кейин чиққан қуёшга ўхшар экан.

***

Эртага нима бўлишини билмайман.
Балки шунинг учун яшаётгандирман, нимадандир умидвор. Эртага нима бўлишини билмайман. Фақат бир нарсани биламан. Эртага яна эртагани кўришни истайман.

***

Қанот керак менга, худди қушларникидай.
Фақат қушларга ўхшаб, узоқ ўлкаларга қиладиган парвозим ҳалокат билан тугамаса дейман.

***

Ёлғончи эмасман, баҳона қидирмайман. Лекин, рост гапни айтсам, кимдир мендан қаттиқ ранжийди.
— Нима қилай? Қандай йўл тутай?..
Икки ҳолда ҳам гуноҳкор бўламан.
Бошқа йўл тополмадим, индамадим. Атрофдагилар эса нимагадир тинмай мени калака қилишарди. Чидаб туролмадим. Гапирдим, жуда ёмон гапирдим. Икки йўлдан бормай, жимжитликда, сабр дарахтининг соясида ўтиргандим. Тош отишди, тош отавериб ҳаловатимни бузишди. Учинчи йўлдан юриб, катта, жудаям катта гуноҳ қилдим.
Гуноҳкор бўлиш шунчалар осон-а?!
Тавба қилдим, тавба.

***

Бу одамни ёмон одам деб эшитгандим.
Ишонмасдим.
Ҳозир аламзада хотини жиғибийрон бўлаяпти. Бақириб-чақириб, қарғанаяпти. Оиланинг бор ташвиши унинг гарданида ахир.
Бу киши эса кулади, кулиб-кулиб, яхши сўз билан аёлининг жонини олади. Унга фақат пул керак, унга текин қул керак.
Афсусланаман, у зиёли одам, олим одам.
Хўш, уни мен қайси қаторга қўшай?
Ёмонларгами, ё...

***

Нима излаяпсан бекорчиликдан?

***

Ҳаётда энг муҳим нарса — ким бўлиб яшаш, ким билан яшашдир.

***

Дам олиш кунида дам олганинг йўқ...

***

Йиллар еб қўйдими ҳаяжонимни?
Сесканмаяпман.
Яшаб юрибманда аяб жонимни.
Уйғонолмаяпман.
Уйқу ичидаги тушим ширин. Мазали, худди хаёлларимдай. Бемаза гап-сўзлар, уйғонганингда сени кутаётган учрашувлар, кеча айтилмай қолган гаплар, ёқимсиз давраларга дуч келишингни ўйлаш нақадар даҳшат, кўнгилжон. Ғафлат бўлса ҳам уйқу яхшига ўхшайверади.
Йўл тўла тузоқ, борар манзилим узоқ.
Хайриятки, ҳушёр йўловчиман. Кўнглимнинг кўчаси кенг, юрагим ҳам тор эмас. Умрим йўлларида, ҳаётим сўқмоқларида тўғри йўл излаб юрибман. Юраверибман, оғримаган оёғимга ташаккур.

***

Бу одамни ҳамманикига ўхшаган қўллари ёки оёқлари эмас, ўтирган курсиси боқади.

***

У йиғлашни билади фақат, сен эса кулишни. Менинг эса кўрганим, билганим ғалати мутаносиблик.
Яшира олмайман ҳайратларимни, қандай яшаш мумкин шу ҳолда бирга?!

***

Кўплар гапиришни яхши кўради. Сўзни сарфлайверар бўлар-бўлмасга. Ахир ундан арзон нарса йўқ, ҳар қадамда топилади у. Кўпинча текинга тарқатилар сўз. Арзоннинг шўрваси татимайди-да, ҳавога учади бекорчи гаплар.
Лекин бир нарсани унутмаслик керак!
СЎЗДЕК БЕБАҲО НАРСА ЙЎҚ БУ ОЛАМДА.

Гулбаҳор ОРТИҚХЎЖАЕВА.

Дастурхон кўрки

«Чумоли уяси» торти

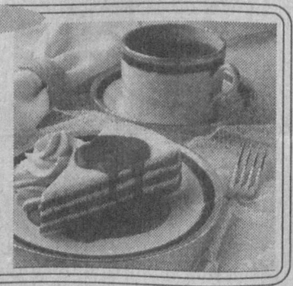

Масаллиқ: 1 юмалоқ маргарин, 1/3 стакан сут, 2 та тухум, сода, туз, ун.

Тайёрлаш: хамирни гўшт қиймалагичдан ўтказиб, пиширди олинг. Сўнгра, крем билан аралаштириб, «тоғча» таклига келтирилади.

Крем тайёрлаш: Узоқ вақт қайнатилган 1 банка қуйилтирилган сутни 200 гр сариёғ билан аралаштирилади.

Маслаҳатхона

Карамнинг хосияти

Карам таркибида саратон касаллигига қаршилик кўрсатувчи изотиоцианат моддаси бор экан. Хитойда ўн саккиз минг киши устидан тадқиқот ўтказилганда, организмида бу модда мавжуд бўлган одамларнинг саратонга чалиниш эҳтимоли 36% камайши аниқланди. Шанхайликлар кўп чекишса ҳам европаликларга қараганда ўпка саратони ҳасталигига камроқ чалинишининг сабаби энди ойдинлашди. Кўп карам истеъмол қилишлари уларнинг жонига оро кирар экан.

Эркак ва... юрак!

Маълум бўлишича, 25—45 ёш оралиғида инфарктга чалинган эркакларнинг бошига бу дард кўпинча якшанба ёки байрам куни тушар экан. Сабаби, ташвишлар, зўриқишларга тўла меҳнат ҳафтасидан кейин улар бу пайтда ўз билганларича дам олишга интилишади. Яъни, спорт залларига боришади, меъёридан ортиқ еб-ичишади. Оқибатда юрак дош бера олмайди. Ёши 55 дан ошган эркакларнинг аксарияти душанба куни инфарктга чалинар экан. Сабаби, узоқ йиллик узлуксиз иш фаолиятидан кейин улар қаттиқ чарчашади. Янги ҳафта бошида «Уфф! Яна ўша асаббузар ишга бориш керакми?» деб юраклари сиқилади.

Шунинг учун аёллар эрларининг ёшига қараб ғамхўрлик қилишлари керак.

Газли сувнинг зиёни

Болалар иссиқ кунларда севиб ичадиган газли сувларнинг соғлиққа зиёни ҳам бор. Британиялик мутахассисларнинг аниқлашича, лимонад ичишни хуш кўрадиган болалар бошқа тенгдошларига қараганда тиш емирилиши касаллигига тезроқ чалинар экан. Сабаби, бундай ичимликларнинг аксарияти таркибида турли кислоталар бўлиб, улар тишнинг эмал қобиғига салбий таъсир қилади.

Дилрабо ЖУМАТОВА тайёрлади.

ДУШАНБА ТАЪБИРНОМАСИ

Душанба куни уйдан-уйга кўчмоқ яхшидир. Сабаби, ана шунда янги уй эгасининг қўлига молу давлат киради. Янги пичоқ тутмоқ яхши эмас. Душанбада қулоқ қичишса, қўлингизга ғойибдан келаётган бойликдан дарак. Кўзингиз учса, ғамдан халос бўласиз. Деҳқончилик ёки иморат қурилишини бошлаш ҳам яхши. Душанбада ғусл қилсангиз, юришмаётган ишларингиз ҳам бароридан келади. Бирор янги ишни бошлаш ҳам барокатли ниҳоя топади. Тирноқ олмоқ яхши, ризқ-рўзингиз зиёда бўлади. Душанбада меҳмондорчиликка бориш ҳам яхши, аммо бу кунда машриқ тарафга сафар қилманг, хатарли. Агар душанбада фарзанд туғилса, у ҳалол, ҳуру мусулмон бўлади. Исмини, агар ўғил бўлса, Аҳмад ё Муҳаммад, қиз бўлса Фотима қўйинг.

Юсуф алайҳиссалом таъбирномасидан

АЙТ, СЕГОҲНИ ЧАЛСИН!

Ривоят қилишларича, Тангри Таоло одамни яратгандан сўнг унга жон киргизмоқчи бўлибди. Аммо жон танага киргани сира ҳам кўнмаган экан. Шунда тангри фаришталарга куй чалишни буюрибди. Куйни тинглаб, сеҳрига маҳлиё бўлиб қолган жон одамнинг танасига қандай жойлашиб олганини сезмай қолган экан. Куй нима ўзи? Нега инсонни ўзига бир зумда асир айлайди? Таажжубки, ҳатто заҳарли илонлар ҳам куй тингласа, хотиржам бўлиб рақс туша бошлайди. Искандарнинг шохи борлигини билиб қолган чўпон, юрак сирларини чоҳга айтгандан сўнг, унинг оҳу-ноласи куй орқали элга ошкор бўлмадими?

Куй ҳеч қачон миллат танламайди. Куй ҳеч қачон таржима қилинмайди. Беихтиёр, И. Fофуровнинг «Илтижо» китобидаги ушбу мисраларни эсладим.

“Маконни ташлаб кетар бўлсанг,
айт, кетар олдингдан Сегоҳни чалсинлар.
Сегоҳ кетаётган одамнинг қадамларини таъқиб қилади.
У йиғланмаган йиғи
Тўкилмаган кўз ёш.
Сен мабодо, янги маконга кириб борсанг,
янги маконга илк қадам қўйганингда, айт,
Сегоҳни чалсинлар.
Сен эмас аввал Сегоҳ қадам қўйсин янги маконга.
Дўст қошига суҳбатга отланяпсан —
аввал тингла Сегоҳни.
Қанча боғларга кирдинг,
хотиралар қолди баридан.
Сен хотираларингни айтиб беришдан олдин
албатта, Сегоҳни тингла.
Инжиқлик бўлиб туюлмасин сенга —
Сегоҳ ҳар ҳолда
сендан қариюқдир
сендан донороқдир“.

Мунгли куй навоси янгради, дегунча руҳингизни аллақандай туйғу қамраб олади. Гўё кифтингиздан қанотлар ўсиб чиққандек, оёғингиз ердан узилади-ю, парвоз қила бошлайсиз. Куйга ошно қалбдан ҳеч қачон эзгулик йироқ бўлмайди.

Ҳамиша яхши куй сизга ҳамроҳ бўлсин. Муродингизга етинг.

Муҳиддин АБДУЛСАМАД.

МИЛЛИОНЛАР ЎЙИНИ ФОЖИАЛАРИ

Футбол — миллионлар ўйини эканлигини ҳамма билади. Бу ўйиндан баҳра олмаган ва ёшлигида тўп тепиб, кўча чангитмаган инсон топилмаса керак. Аммо жанг қурбонсиз бўлмаганидек, бу ўйинда ҳам гоҳ-гоҳида фожиалар учраб туради. Ушбу спорт турида бўлиб ўтган нохуш ҳолатлардан сизга айрим мисоллар келтирамиз.

1958 йил — “Манчестер Юнайтед“ жамоасининг Европа чемпионлари кубок ўйинларига олиб кетаётган самолёт ҳалокатга учраб, 8 та футболчи, жамоанинг уч аъзоси, 8 та журналист ва беш экипаж аъзолари ҳалок бўлишган.

1964 йил — Перунинг Лима шаҳридаги “Наим ас-Сажаф“ ўйинги-ҳида бўлган тартибсизликлар оқибатида 312 киши ҳалок бўлиб 500 таси жароҳатланган.

1971 йил — “Рейнжерс — Селтик“ футбол жамоалари ўртасидаги ўйин пайтида “Айброкс Парк“ майдонида киритилган тўп учун хурсанд бўлаётган мухлисларнинг оғирлигидан улар ўтирган цемент ўриндиқлар қулаб тушиб, 66 киши ҳалок бўлган, 150 таси қаттиқ жароҳатланган.

1979 йил — “Пахтакор“ жамоасининг 17 нафар ўйинчиси собиқ иттифоқ чемпионати ўйинларига кетаётганда авиаҳалокат юз берган ва барча ўйинчилар, самолёт экипажи қурбон бўлган.

1982 йил — Москванинг “Спартак“ ва Голландиянинг “Хаарлем“ жамоалари ўйини пайтида юз берган тартибсизликлар оқибатида 300 дан ортиқ мухлислар ҳаётдан кўз юмдилар.

1985 йил — Англиянинг “Ливерпул“ ва “Ювентус“ жамоаларининг Европа чемпионлари кубок ўйини чоғидаги ғалаён туфайли 39 киши ҳалок бўлган, 400 га яқин одам жароҳатланган.

1988 йил — Триполи ўйингоҳидаги Ливия ва Мальта ўртасидаги ўйинда минбарнинг қулаб тушиши оқибатида 30 киши ҳалок бўлган.

1989 йил — “Ливерпул“ ва “Ноттинггем форест“ жамоаларининг Англия кубоги ўйинларининг ярим финалидаги тартибсизликлар туфайли 95 киши ҳалок бўлиб, 200 га яқин одам жиддий жароҳат олган.

1990 йил — “Ливерпул“ жамоаси ўйини вақтида юқорида томоша қилаётган одамлар қизиқиб, пастга тушаётганларида, пастдагилар панжарага қисилиб, кўпчилиги ҳалок бўлган.

1992 йил — “Бастия“ ва “Марсел“ жамоалари ўйини бошланмасдан минбар қулаб тушган ва 15 та одам ҳалок бўлиб, 1300 нафари жароҳатланган.

2000 йил — “Женоа“ ва “Интер“ жамоалари ўйинида қўққисдан юқоридаги бетон пастга синиб тушиб, 3 та одам ҳалок бўлиб, бештаси жароҳатланган.

2002 йил — “Галатасарой“ ва “Лидс“ жамоаларининг УЕФА кубогидаги баҳсидан сўнг бўлган тартибсизликлар оқибатида 2 инглиз ва 1 турк фуқароси ҳалок бўлиб, бир нечта ишқибозлар тан жароҳати олганлар.

Суннатилла ИСЛОМОВ тайёрлади.

Оҳангарон Далварзин ирригация тизими бошқармаси қуйидаги районларда ишлаш учун

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ПИСКЕНТ ТУМАНИДА

К — 700 *трактори ҳайдовчиси - 2 та ўрин. Ойлик маош 50 минг сўм*
Т — 150 *трактори ҳайдовчиси - 2 та ўрин. Ойлик маош 50 минг сўм*
Бульдозер *ҳайдовчиси - 2 та ўрин. Маош ишбай*
ЮМЗ ЭО — 2621 *ҳайдовчиси - 2 та ўрин. Маош ишбай*
Экскаватор *машинисти - 2 та ўрин. Маош ишбай*

БЎКА ТУМАНИДА

Экскаватор *машинисти - 2 та ўрин. Маош ишбай*

БЕКОБОД ТУМАНИДА

Экскаватор *машинисти - 1 та ўрин. Маош ишбай*

ОҲАНГАРОН ТУМАНИДА

Экскаватор *машинисти - 1 та ўрин. Маош ишбай*

МАНЗИЛ: Пискент тумани, Тўйчи Полвон кўчаси 1-уй.
Телефонлар: 52-253, 52-806.

Milliy tiklanish
Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ

Нашр муҳаррири: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 930. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда .

Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Саҳифаловчи: Раъно ИСМАИЛОВА
Босишга топшириш вақти 20.00
Нашр кўрсаткичи — 158

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

Телефонлар: қабулхона — 133-67-51, бўлимлар —136-58-80, 136-58-73

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди 20.00